

Tilinpäätös

2017

Johdon raportti	2
EKP:n tilinpäätös	25
Tase 31.12.2017	25
Tuloslaskelma vuodelta 2017	27
Kirjanpitoperiaatteet	28
Taseen liitetiedot	36
Taseen ulkopuoliset erät	53
Tuloslaskelman liitetiedot	55
Riippumattoman tilintarkastajan kertomus	62
Selvitys voitonjaosta / tappioiden jakamisesta	66

Johdon raportti

1 EKP:n johdon raportin tarkoitus

Johdon raportti on olennainen osa EKP:n vuosittaista tilinpäätösjulkaisua¹. Se sisältää tilinpäätöksen kannalta olennaista taustatietoa.

EKP:n toiminnalla ja operaatioilla tuetaan politiikkatavoitteiden saavuttamista, joten sen taloudellista asemaa ja tulosta tarkasteltaessa on otettava huomioon myös sen politiikkatoimet. Sen vuoksi johdon raportissa tarkastellaan EKP:n tärkeimpiä toimintoja ja operaatioita ja niiden vaikutusta tilinpäätökseen. Siinä myös analysoidaan taseen ja tuloslaskelman keskeistä kehitystä tilikauden aikana sekä annetaan tietoa EKP:n taloudellisista resursseista. Lisäksi johdon raportissa tarkastellaan EKP:n taloudellisia ja operatiivisia riskejä sekä niiden hallintaa.

2 Toiminta

EKP on osa eurojärjestelmää, jonka ensisijainen tavoite on ylläpitää hintavakautta. EKP:n tärkeimmät tehtävät on määritelty EKPJ:n perussäännössä². Ne ovat euroalueen rahapolitiikan toteuttaminen, valuuttamarkkinatoimien suorittaminen, euroalueen maiden virallisten valuuttavarantojen hoito ja maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

Lisäksi EKP vastaa yhteisen valvontamekanismin toiminnan tehokkuudesta ja yhdenmukaisuudesta. Tarkoituksena on valvoa pankkeja tiiviisti ja tehokkaasti ja edistää siten pankkijärjestelmän luotettavuutta ja turvallisuutta sekä finanssijärjestelmän vakautta.

Eurojärjestelmässä rahapolitiikkaa toteutetaan hajautetusti, joten myös rahapoliittiset operaatiot näkyvät EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien tilinpäätöksissä hajautusperiaatteen mukaisesti. Kaaviossa 1 on yhteenveto tärkeimmistä EKP:n tehtävän mukaisista operaatioista ja toiminnoista sekä siitä, miten ne vaikuttavat EKP:n tilinpäätökseen.

---

¹ Tilinpäätösjulkaisu sisältää johdon raportin, varsinaisen tilinpäätöksen (tase ja tuloslaskelma liitetietoineen) sekä tilintarkastuskertomuksen ja selvityksen voitonjaosta / tappioiden jakamisesta.

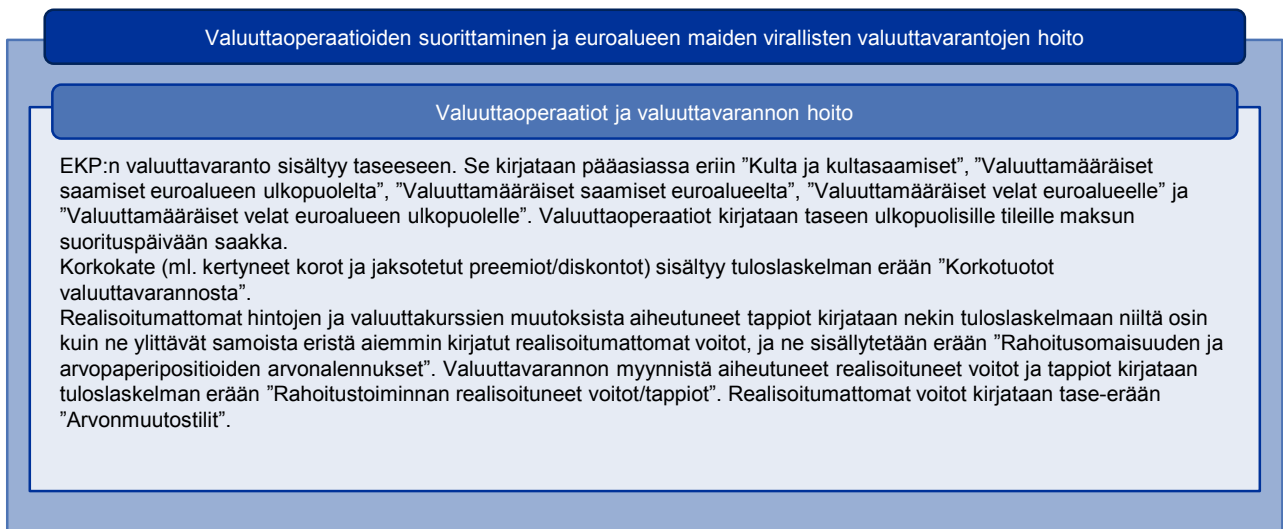
² Pöytäkirja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä.

Kaavio 1

EKP:n keskeiset tehtävät ja toimet ja niiden vaikutus tilinpäätökseen

* Arvopaperilainauksesta kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

Maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen

Maksujärjestelmät (TARGET2)

TARGET2-järjestelmään liittyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien EKP:hen kohdistuvat saamiset ja velat esitetään EKP:n taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana. Niiden tuotto sisältyy tuloslaskelman eriin "Muut korkotuotot" ja "Muut korkomenot".

* TARGET2-järjestelmästä kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.

Pankkijärjestelmän turvallisuuden ja luotettavuuden sekä rahoitusjärjestelmän vakauden edistäminen

Pankkivalvonta – yhteinen valvontamekanismi

EKP:n valvontatehtäviin liittyvät kulut katetaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla. Valvontamaksut kirjataan tuloslaskelman erään "Maksukate". EKP:llä on myös oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia valvottaville yhteisöille, jos ne eivät täytä EU:n pankkien vakavaraisuussääntelyn (kuten EKP:n antamien valvontapäätösten) mukaisia velvollisuuksiaan. Seuraamuksiin liittyvät tuotot kirjataan tuloslaskelman erään "Maksukate".

Muut

Liikkeessä olevat setelit

EKP:n osuus liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvosta on 8 %. EKP:llä on tätä osuutta vastaava määrä saamia kansallisilta keskuspankeilta. Saamisiin sovelletaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa. Saamisille kertyvä korko esitetään tuloslaskelman erässä "Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmässä". EKP vastaa euroseteleiden kuljetuskustannuksista, jotka aiheutuvat uusien seteleiden siirtämisestä setelipainoista kansallisiin keskuspankkeihin ja seteleiden siirtämisestä kansallisesta keskuspankista toiseen vajauksien ja ylijäämien tasoittamiseksi setelivarastoissa. Kustannukset kirjataan tuloslaskelman erään "Ulkoistettu setelinvalmistus".

Omien varojen sijoitussalkku

EKP:n omien varojen sijoitukset kirjataan taseeseen, pääasiassa erään "Muut rahoitusvarat". Korkokate (ml. kertyneet korot ja jaksotetut preemiot/diskontot) sisältyy tuloslaskelman erään "Muut korkotuotot" tai "Muut korkomenot". Realisoitumattomat hintojen muutoksista aiheutuneet tappiot kirjataan nekin tuloslaskelmaan niiltä osin kuin ne ylittävät samoista eristä aiemmin kirjatut realisoitumattomat voitot, ja ne sisällytetään erään "Rahoitusomaisuuden ja arvopaperipositoiden arvonalennukset". Arvopaperien myynnistä aiheutuneet realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman erään "Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot". Realisoitumattomat hintojen muutoksista aiheutuneet voitot kirjataan tase-erään "Arvonmuutostilit".

3 EKP:n taloudellisen aseman kehitys

3.1 Tase

Kuviossa 1 esitetään EKP:n taseen tärkeimmät erät vuosina 2013–2017. EKP:n tase alkoi kasvaa vuoden 2014 neljännellä neljänneksellä, kun kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ja omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa ryhdyttiin ostamaan arvopapereita. Taseen kasvu on sittemmin jatkunut pääasiassa julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa tehtyjen arvopaperiostojen vuoksi.

Taseen kokonaisvarat kasvoivat vuonna 2017

65,2 miljardia euroa

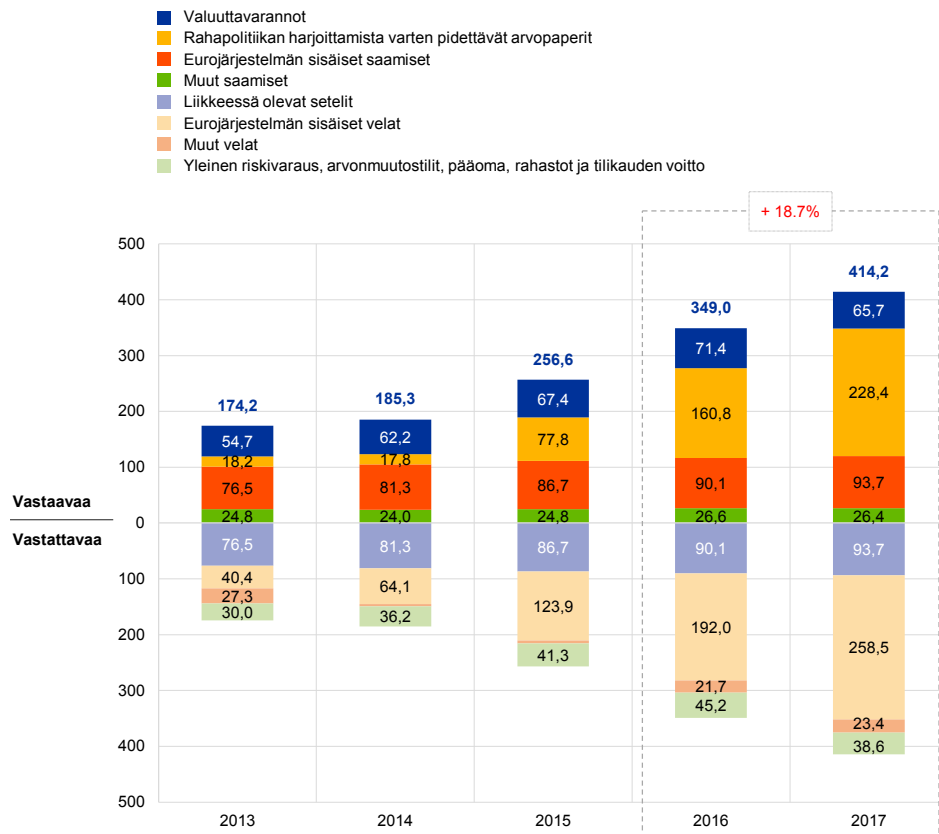
Vuonna 2017 **EKP:n taseen varojen kokonaismäärä** kasvoi 65,2 miljardia euroa 414,2 miljardiin euroon. Kasvun taustalla oli lähinnä EKP:n osuus laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa³ tehdyistä arvopaperiostoista. Ostot näkyivät kasvuna erässä ”Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit”, ja myös erä ”Eurojärjestelmän sisäiset velat” kasvoi vastaavasti, kun ostoihin liittyvät maksut selvitettiin TARGET2-tilien välityksellä.

³ Laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman muodostavat kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelma, julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma. Laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

Kuvio 1

EKP:n taseen kehitys

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

55 %

kokonaisvaroista on rahapolitiikan harjoittamista varten pidettäviä arvopapereita

Vuoden 2017 lopussa 55 % EKP:n taseen kokonaisvaroista oli **rahapolitiikan harjoittamista varten pidettäviä euromääräisiä arvopapereita**. Tase-erään sisältyvät EKP:n hallussa olevat arvopaperimarkkinoita koskevassa ohjelmassa (ns. velkapaperiohjelma), katettujen joukkolainojen osto-ohjelmissa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa sekä julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa hankitut arvopaperit.⁴ Vuonna 2017 jatkettiin ostoja kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.⁵ Ostoissa noudatetaan ennalta määritettyjä kelpoisuuskaiteerejä sekä EKP:n neuvoston päätöksiä eurojärjestelmän kuukausittaisen arvopaperiostojen kulloisestakin kokonaismäärästä.

⁴ EKP ei tee ostoja yritys sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.

⁵ Velkapaperiohjelmassa ja kahdessa ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ei tehty ostoja vuonna 2017, sillä ne olivat jo päättyneet EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti.

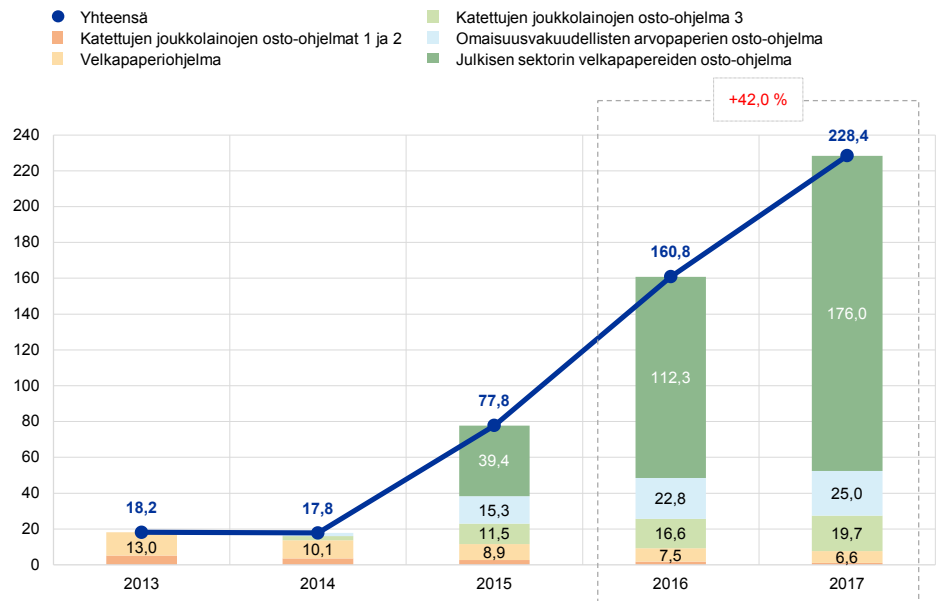
Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopaperien määrä kasvoi **67,6 miljardia euroa**

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopaperien määrä EKP:n salkussa kasvoi arvopaperiostojen vuoksi 67,6 miljardia euroa vuonna 2017 ja oli vuoden lopussa 228,4 miljardia euroa. Suurin osa kasvusta johtui julkisen sektorin velkapapereiden ostoista (ks. kuvio 2). Ensimmäiseen ja toiseen katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaan sekä velkapaperiohjelmaan kuuluvien sijoitusten määrä supistui 1,5 miljardia euroa arvopaperien erääntymisen vuoksi.

Kuvio 2

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

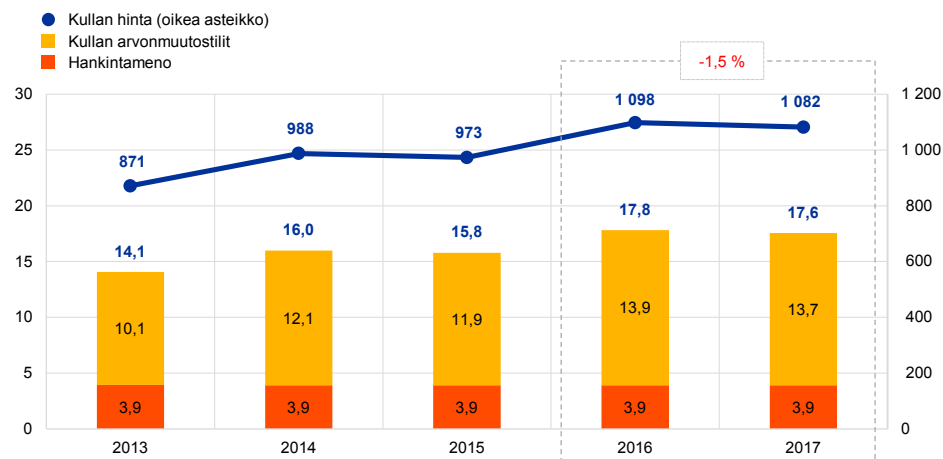
EKP:n valuuttavaranto koostuu kullasta, erityisistä nosto-oikeuksista, Yhdysvaltain dollareista, Japanin jeneistä ja vuodesta 2017 alkaen myös Kiinan renminbeistä. Valuuttavarannon yhteenlaskettu euromääräinen arvo supistui 5,7 miljardia euroa 65,7 miljardiin euroon vuonna 2017.

EKP:n kultavarannon unssimäärä pysyi ennallaan vuonna 2017, mutta kullan ja kultasaamisten euromääräinen arvo laski 0,3 miljardia euroa 17,6 miljardiin euroon kullan euromääräisen markkinahinnan laskun vuoksi (ks. kuvio 3). Arvonlasku näkyi myös EKP:n arvonmuutostileillä, joiden saldo pieneni saman verran (ks. kohta 3.2).

Kuvio 3

EKP:n kultavaranto ja kullan hinta

(vasen asteikko: mrd. euroa; oikea asteikko: euroa/kultaunssi)

Lähde: EKP.

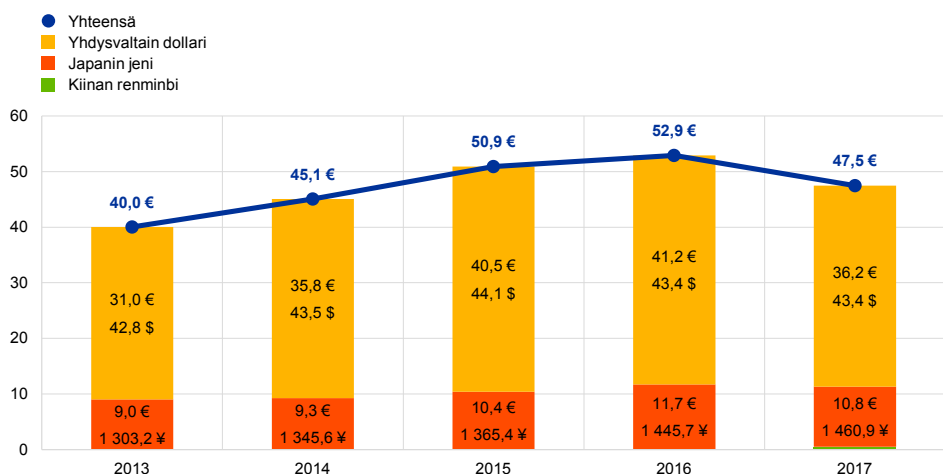
EKP:n valuuttavarannon nettoarvo pieneni euron vahvistumisen vuoksi.

EKP:n hallussa olevien Yhdysvaltain dollarin, Japanin jenin ja Kiinan renminbin määräisten valuuttavarantojen euromääräinen nettoarvo pieneni 5,4 miljardia euroa 47,5 miljardiin euroon pääasiassa siksi, että euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden (ks. kuvio 4). Arvonlaskun myötä myös EKP:n arvonmuutostilien saldot pienenivät (ks. kohta 3.2).

Kuvio 4

Valuuttavaranto

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

EKP otti valuuttavarantosalkkuunsa uutena valuuttana Kiinan renminbejä

Vuonna 2017 EKP otti valuuttavarantoonsa kolmanneksi valuutaksi Kiinan

renminbin, johon se sijoitti varoja 0,5 miljardin euron arvosta.⁶ EKP rahoitti sijoituksen myymällä pienen osan Yhdysvaltain dollarin määräisestä varannostaan ja

⁶ Ks. 13.6.2017 julkaistu EKP:n lehdistötiedote.

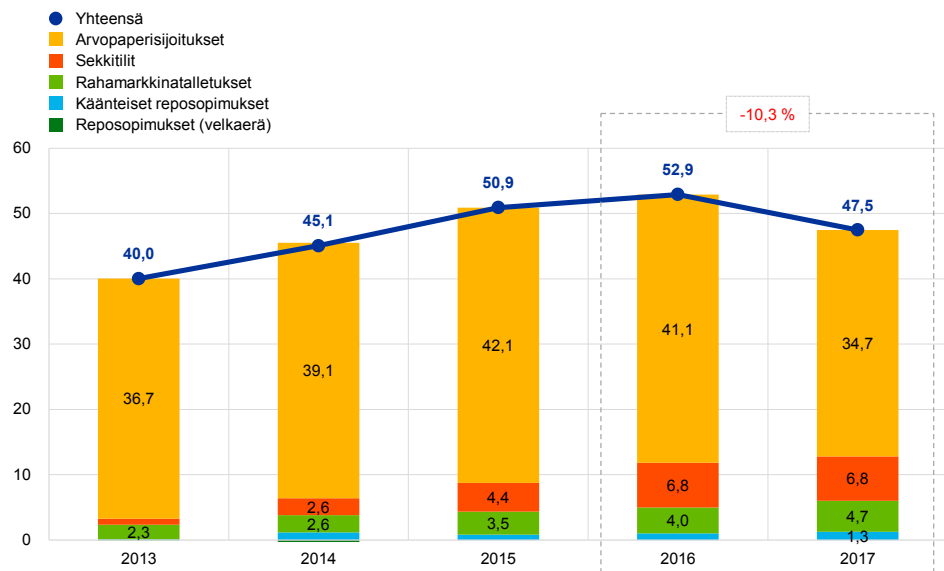
sijoittamalla saadut varat kokonaisuudessa renminbeihin. EKP:n valuuttavaranto koostuu edelleen valtaosin Yhdysvaltain dollareista, joiden osuus koko varannosta on noin 76 %.

EKP:n valuuttavarantosalkun sijoitusten hallintaprosessi on kolmivaiheinen. Ensiksi EKP:n neuvosto vahvistaa sijoituksille EKP:n riskienhallintatoiminnon esityksen perusteella strategisen normisalkun, minkä jälkeen EKP:n salkunhoitajat määrittävät EKP:n johtokunnan hyväksyttäväksi taktisen normisalkun. Päivittaiset sijoitusoperaatiot hoidetaan sitten hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.

EKP:n valuuttavaranto sijoitetaan pääasiassa arvopapereihin ja rahamarkkinatalletuksiin tai sekkitileille (ks. kuvio 5). Valuuttavarantosalkun arvopaperit arvostetaan vuoden lopun markkinahintaan.

Kuvio 5
Valuuttavarantosalkun sijoitusjakauma

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

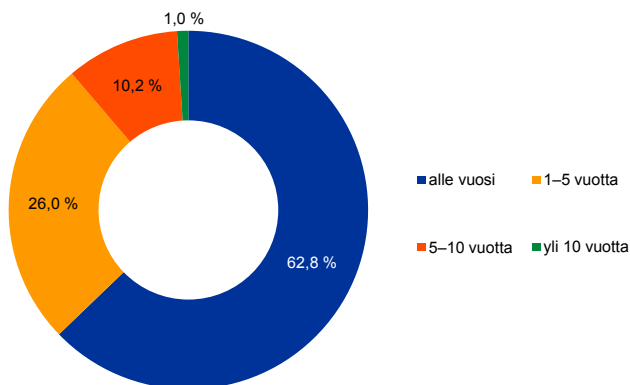

62,8 %
valuuttamääräisistä arvopapereista on juoksuajaltaan alle vuoden

EKP pitää hallussaan valuuttavarantoja, jotta se pystyy rahoittamaan mahdolliset valuuttamarkkinaoperaationsa. Täältä pohjalta määräytyvät myös valuuttavarantosalkun hoidon yleiset tavoitteet, jotka ovat (tärkeysjärjestyksessä) likvidiys, turvallisuus ja tuotto ja joiden nojalla salkku sisältää pääasiassa lyhytaikaisia arvopapereita (ks. kuvio 6).

Kuvio 6

Valuuttamääräisten arvopaperien maturiteettijakauma

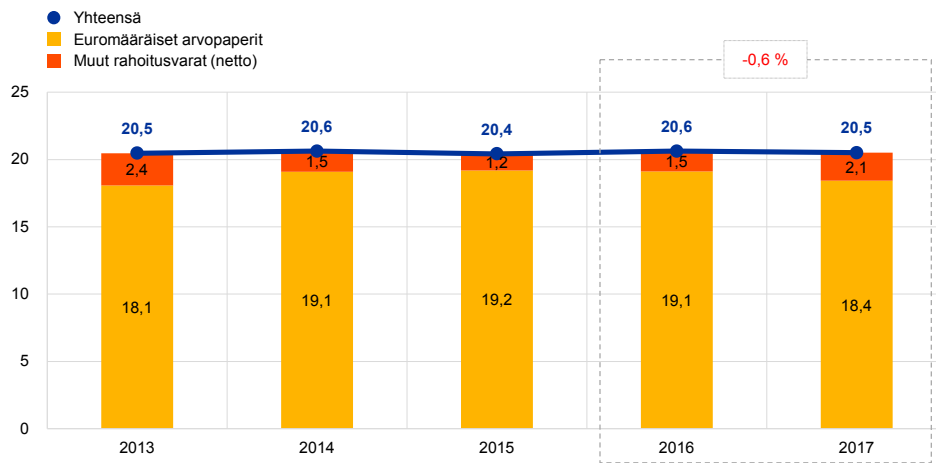
Lähde: EKP.

Vuonna 2017 EKP:n **omien varojen sijoitussalkun** suuruus oli 20,5 miljardia euroa, eli se pysyi käytännössä ennallaan (ks. kuvio 7). Salkku sisältää pääasiassa euromääräisiä arvopapereita, jotka arvostetaan vuoden lopun markkinahintaan.

Kuvio 7

EKP:n omien varojen sijoitussalkku

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

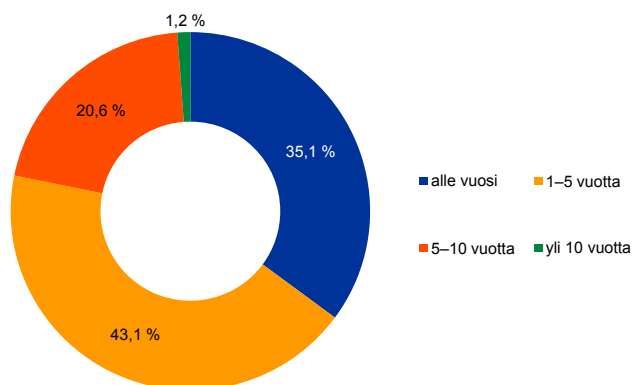
Omien varojen sijoitussalkku toimii EKP:n maksetun pääoman, valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalle luodun varauksen sekä yleisrahaston varojen vastaeränä. Salkun tarkoituksena on tuottaa EKP:lle tuloja niiden toimintakulujen kattamiseksi, jotka eivät liity sen valvontatehtäviin.⁷ Omien varojen sijoitussalkun hoidon tavoitteena on siis mahdollisimman suuri tuotto ennalta

⁷ Valvontatehtävistä aiheutuvat EKP:n kulut katetaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla.

määrättyjen riskilimiittien rajoissa, minkä vuoksi maturiteettijakauma on monipuolisempi kuin valuuttavarantosalkussa (ks. kuvio 8).

Kuvio 8

EKP:n omien varojen sijoitussalkun maturiteettijakauma

Lähde: EKP.

3.2

Taloudelliset resurssit

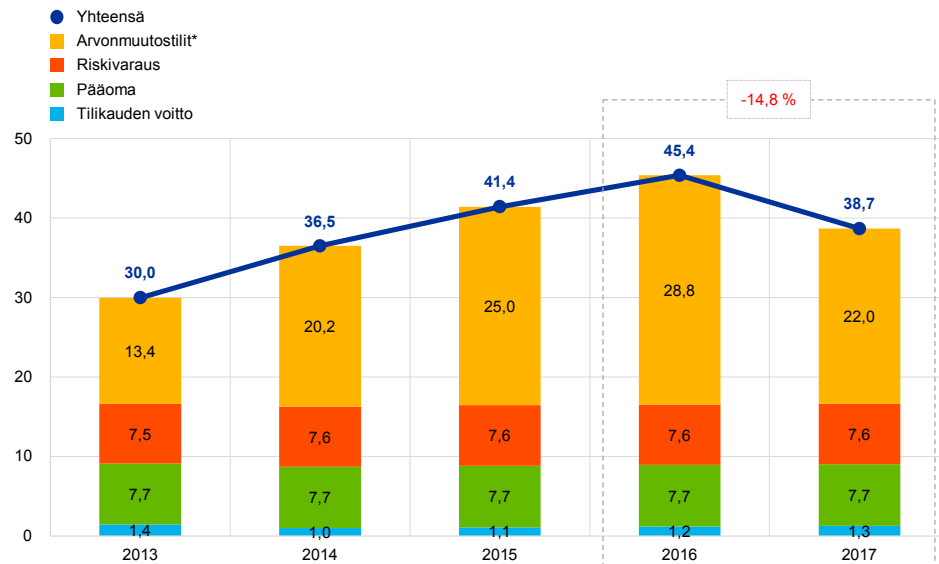
EKP:n taloudelliset resurssit
38,7 miljardia euroa

EKP:n taloudellisiin resursseihin luetaan EKP:n pääoma, yleinen riskivaraus, arvomuutostilit sekä tilikauden nettotuotot. Taloudelliset resurssit sijoitetaan omaisuuseriin, joista kertyy tuottoja, ja/tai niillä katetaan suoraan taloudellisista riskeistä aiheutuvia tappioita. Vuoden 2017 lopussa **EKP:n taloudellisten resurssien** kokonaismäärä oli 38,7 miljardia euroa eli 6,7 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin (ks. kuvio 9). Supistuminen johtui arvomuutostilien saldojen pienenemisestä euron vahvistumisen vuoksi.

Kuvio 9

EKP:n taloudellisten resurssien kehitys

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

* Mukana ovat kaikki kullasta, valuutoista ja arvopapereista kirjatut arvostusvoitot mutta eivät työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät.

Vuonna 2017 euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden
+14 %

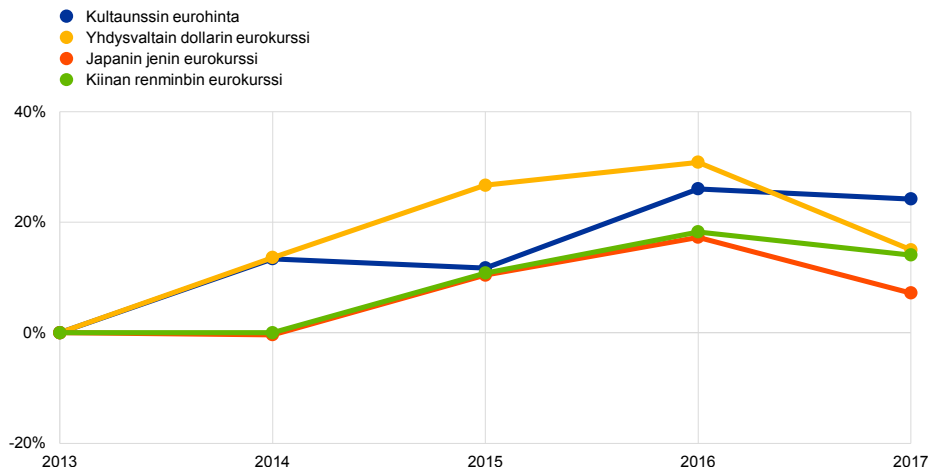
Kullasta, valuuttamääräisistä eristä ja markkinahintaan arvostettavista arvopapereista kertyneitä realisoitumattomia voittoja ei kirjata tuloslaskelmaan tuottoina, vaan ne kirjataan suoraan **arvonmuutostileille** EKP:n taseen vastattavaapuolelle. Arvonmuutostilien avulla voidaan kattaa hinta- ja/tai valuuttakurssikehitykseen liittyviä tappioita. Arvonmuutostilit siis vahvistavat EKP:n riskinsietokykyä. Vuoden 2017 lopussa kullan, valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden arvonmuutostilien⁸ saldo oli 22,0 miljardia euroa eli 6,8 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Supistuminen johtui pääasiassa euron vahvistumisesta Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden (ks. kuvio 10).

⁸ Tase-erään "Arvonmuutostilit" sisältyvät myös työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät.

Kuvio 10

Tärkeimmät valuuttakurssit ja kullan hinta vuosina 2013–2017

(prosenttimuutos vuodesta 2013)

Lähde: EKP.

EKP:n saamisista ja veloista tilikauden aikana kertyneitä nettotuottoja voidaan käyttää saman tilikauden aikana syntyneiden mahdollisten tappioiden kattamiseen. Vuonna 2017 **EKP:n nettotuotot** olivat 1,3 miljardia euroa, mikä on 0,1 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2016.

Riskivarauksen koko on suurin sallittu

Taloudellisten riskiensä (ks. kohta 4.1) vuoksi EKP:llä on **varaus valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä (raaka-aineriski) varten**. Varauksen suuruus tarkistetaan vuosittain. Tarkistuksessa otetaan huomioon muun muassa hallussa olevien riskipitoisten omaisuuserien määrä, tulevalle vuodelle arvioitu tulos sekä arvio riskeistä. Riskivarauksessa ja EKP:n yleisrahastossa olevien varojen summa ei saa olla suurempi kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta. Varauksen suuruus on vuodesta 2015 lähtien ollut 7,6 miljardia euroa eli suurin sallittu.

Euroalueen maiden ja euroalueeseen kuulumattomien maiden kansallisten keskuspankkien maksaman **EKP:n pääoman** määrä oli vuoden 2017 lopussa 7,7 miljardia euroa eli sama kuin vuoden 2016 lopussa.

3.3

Tuloslaskelma

Kuviossa 11 esitetään EKP:n tuloslaskelman tärkeimmät erät vuosina 2013–2017. EKP:n tilikauden voitto on tarkastelujaksolla ollut enimmillään 1,4 miljardia euroa ja vähimmillään 1,0 miljardia euroa. Viimeiset kolme vuotta EKP:n voitto on asteittain kasvanut. Taustalla on pääasiassa valuuttavarannosta ja rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneiden korkotuottojen kasvu, jonka vaikutus

EKP:n voitto
vuodelta 2017 oli
**1 275 miljoonaa
euroa**

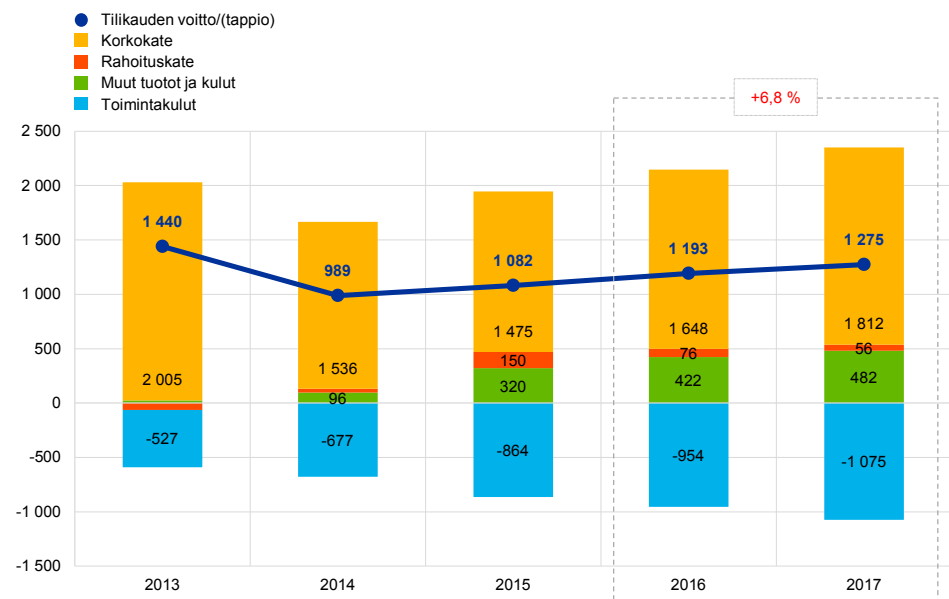
on riittänyt kumoamaan liikkeessä olevista seteleistä⁹ ja omien varojen sijoitussalkusta saatujen korkotuottojen supistumisen vaikutuksen.

EKP:n voitto vuodelta 2017 oli 1 275 miljoonaa euroa (1 193 miljoonaa euroa vuonna 2016). Voitto kasvoi edellisvuodesta 82 miljoonaa euroa pääasiassa korkokatteen kasvun vuoksi.

Kuvio 11

EKP:n tuloslaskelma

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Kuviossa erä "Muut tuotot ja kulut" sisältää tuloslaskelman erät "Maksukate", "Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista", "Muut tuotot" ja "Muut kulut".

Valuuttavarannosta sekä rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneet korkotuotot kasvoivat

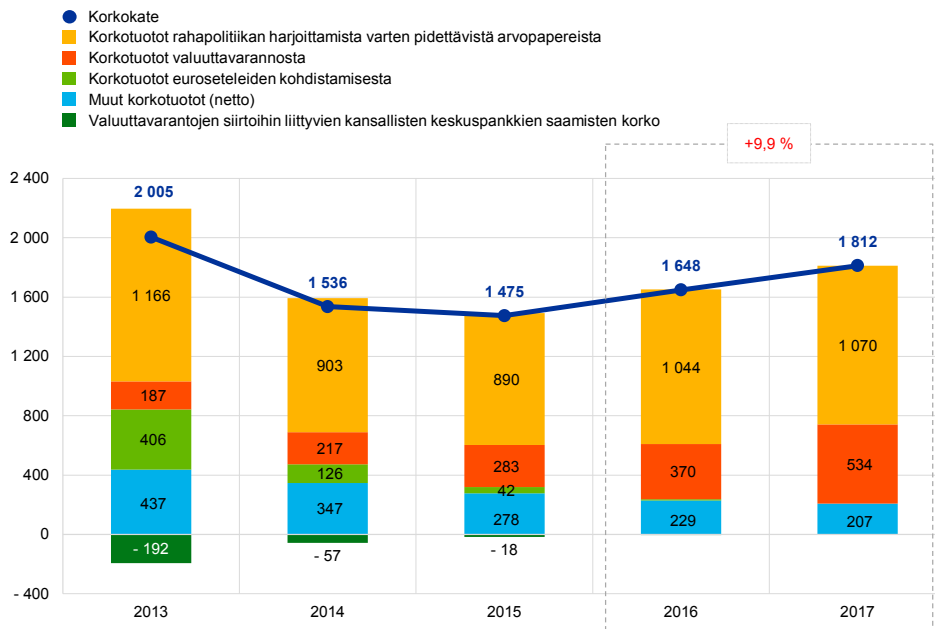
EKP:n **korkokate** oli 1 812 miljoonaa euroa, eli se kasvoi 163 miljoonaa euroa (ks. kuvio 12). Kasvun taustalla oli pääasiassa valuuttavarannosta sekä rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyneiden korkotuottojen suureneminen.

⁹ EKP:lle kertyy korkotuottoja niistä eurojärjestelmän sisäisistä saamisista, joita sillä on kansallisilta keskuspankeilta ja jotka liittyvät sen 8 prosentin osuuteen liikkeessä olevien eurosetelien kokonaismäärästä.

Kuvio 12

Korkokate

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

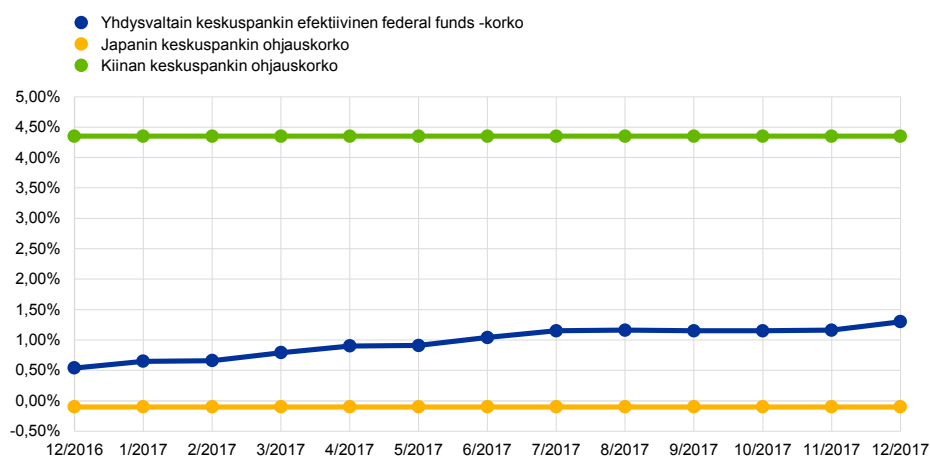
Korkotuotot valuuttavarannosta kasvoivat pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisistä arvopapereista kertyneiden tuottojen suurentumisen vuoksi

Korkotuotot valuuttavarannosta kasvoivat 164 miljoonaa euroa 534 miljoonaan euroon pääasiassa siksi, että Yhdysvaltain dollarin määräisistä arvopapereista kertyneet korkotuotot suurensivat lyhytaikaisten dollarimääräisten arvopapereiden tuottojen kasvun myötä (ks. kuvio 13).

Kuvio 13

Keskeisten ohjaukorkojen vertailua

(vuotuinen korko, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Yhdysvaltain, Japanin ja Kiinan keskuspankit.

Laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa ostetuista arvopapereista saadut tuotot kasvoivat, mutta jo päättyneistä osto-ohjelmista saatujen tuottojen pieneneminen lievensi vaikutusta korkokatteeseen

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidetyistä arvopapereista kertyi

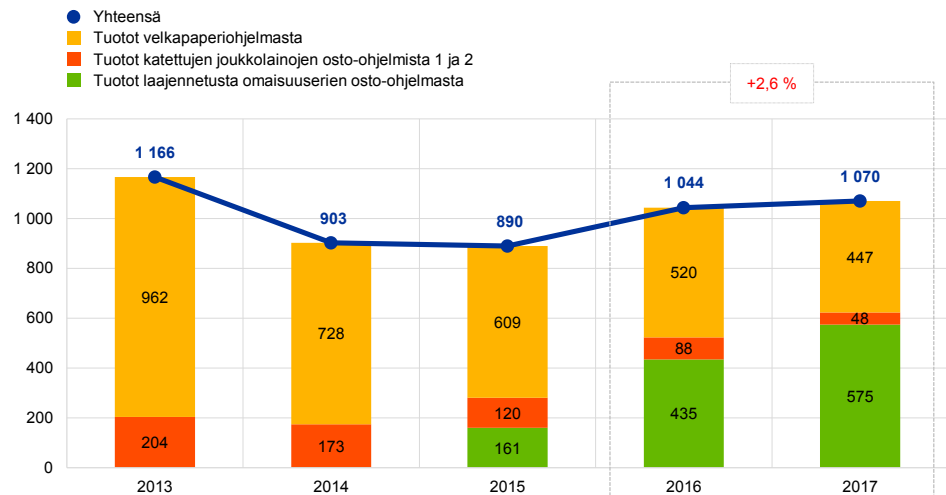
vuonna 2017 korkokatetta 1 070 miljoonaa euroa eli 27 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2016 (ks. kuvio 14). Laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta kertynyt korkokate kasvoi arvopaperisalkun suurenemisen vuoksi 140 miljoonaa euroa 575 miljoonaan euroon, vaikka euroalueen valtioiden joukkolainojen tuotot pysyivät vuoden loppuun asti keskimäärin pieninä (ks. kuvio 15).

Velkapaperiohjelmasta sekä kahdesta ensimmäisestä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmasta kertynyt korkokate kuitenkin pieneni samanaikaisesti 113 miljoonaa euroa ja oli 496 miljoonaa euroa. Korkotuottojen pieneneminen johtui salkkujen kutistumisesta arvopaperien erääntymisen myötä. Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista kertyi vuonna 2017 noin 60 % EKP:n korkokatteesta.

Kuvio 14

Korkokate rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista

(milj. euroa)

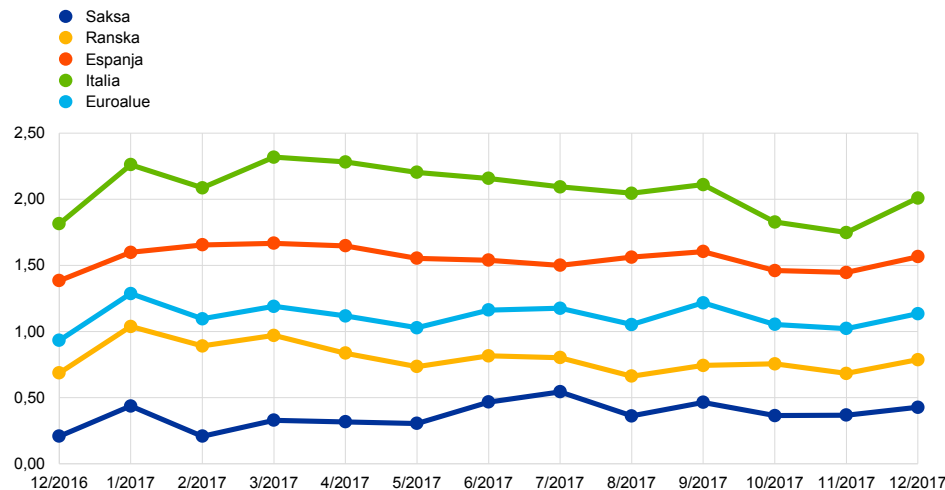
Lähde: EKP.

Kuvio 15

Valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot

(vuotuinen korko, kuukausihavaintoja)

Lähde: EKP.

Perusrahoitus-
operaatioiden korko
vuonna 2017
0,0 %

EKP:lle **ei kertynyt korkotuottoa sen osuudesta liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä** eikä **korkokuluja kansallisten keskuspankkien hyväksi sille siirretyistä valuuttavarantosaamisista**, sillä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko oli 0 %.

Muu korkokate pieni, mikä johtui pääasiassa siitä, että omien varojen sijoitussalkun korkotuotot supistuivat euroalueen alhaisen korkotason vuoksi.

Rahoituskate oli 56 miljoonaa euroa eli 20 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2016 (ks. kuvio 16). Pääasiallisena syynä supistumiseen oli hintojen muutoksista aiheutuneiden realisoituneiden nettovoittojen pieneneminen.

Hintojen muutoksista aiheutuneet realisoituneet nettovoitot pienenivät lähinnä siksi, että Yhdysvaltain dollarin määräisten arvopaperien tuotot ovat vuodesta 2015 alkaen olleet kasvu-uralla, mikä on saanut dollarimääräisten arvopaperien markkina-arvon laskemaan.

Yhdysvaltain dollarin määräisen salkun markkina-arvo laski kuitenkin vähemmän kuin vuonna 2016, minkä vuoksi vuonna 2017 kirjattiin pienemmät arvonalennukset kuin vuotta aiemmin.

Valuuttakurssin ja kullan hinnan muutoksista aiheutuneet realisoituneet nettovoitot kasvoivat pääasiassa siksi, että Yhdysvaltain dollarin määräisten varantojen myynnistä realisoitui voittoja Kiinan renminbin määräisen salkun luomisen yhteydessä.

Valuuttakurssimuutoksista aiheutuvat arvonalennukset johtuivat Kiinan renminbin määräisestä salkusta, sillä alkusijoituksen jälkeen renminbi heikkeni euroon nähden.

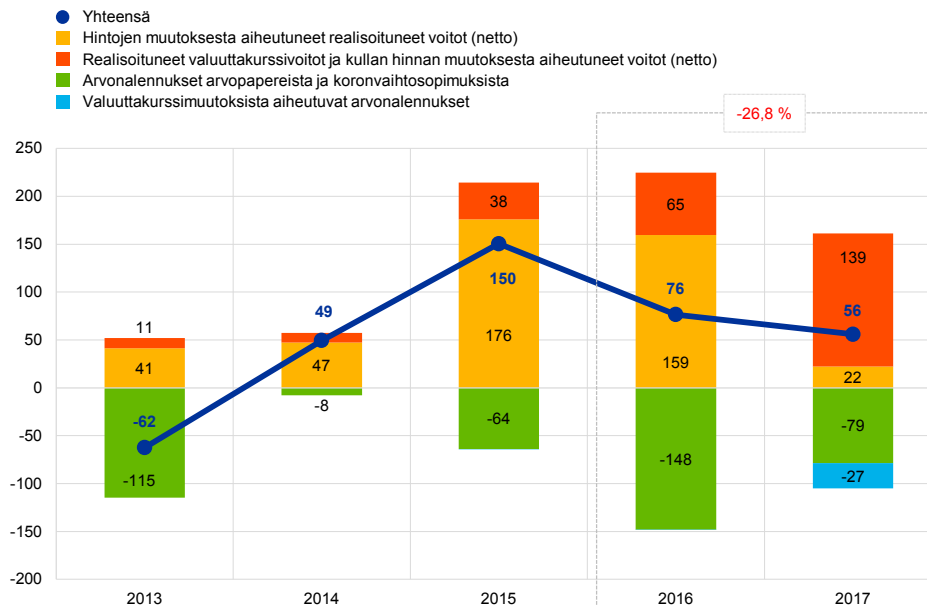

Rahoituskatteeseen
vaikutti lähinnä
Yhdysvaltain dollarin
määräisten arvopaperien
tuottojen kehitys

Kuvio 16

Realisoituneet voitot ja arvonalennukset

(milj. euroa)

Lähde: EKP.

437 miljoonaa euroa

valvontamaksuja EKP:n valvontatehtävistä aiheutuneiden kulujen kattamiseksi

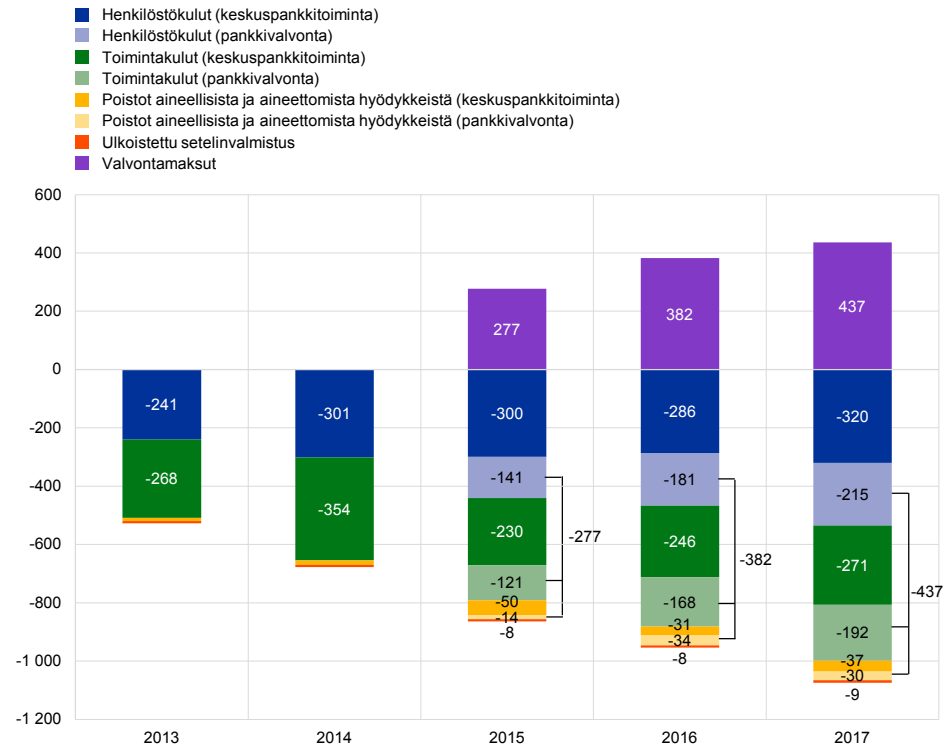
EKP:n **yhteenlasketut toimintakulut** (poistot ja ulkoistettu setelinvalmistus mukaan luettuina) kasvoivat 121 miljoonaa euroa 1 075 miljoonaan euroon (ks. kuvio 17). Toimintakulut kasvoivat pääasiassa siksi, että pankkivalvontatehtäviin liittyvät kustannukset suurenevät ja että EKP käynnisti uuden urasiirtymäohjelman, jolla tuetaan työntekijöiden siirtymistä jatkamaan uraansa EKP:n ulkopuolella. Kuvioista 17 näkyy, että henkilöstökulut ja toimintakulut ovat kasvaneet merkittävästi vuonna 2014 aloitettujen pankkivalvontatehtävien vuoksi. Valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset katetaan kuitenkin kokonaisuudessaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla¹⁰.

¹⁰ Valvontamaksutuotot kirjataan erään "Muut tuotot ja kulut" (ks. kuvio 11).

Kuvio 17

Toimintakulut ja valvontamaksut

(milj. euroa)

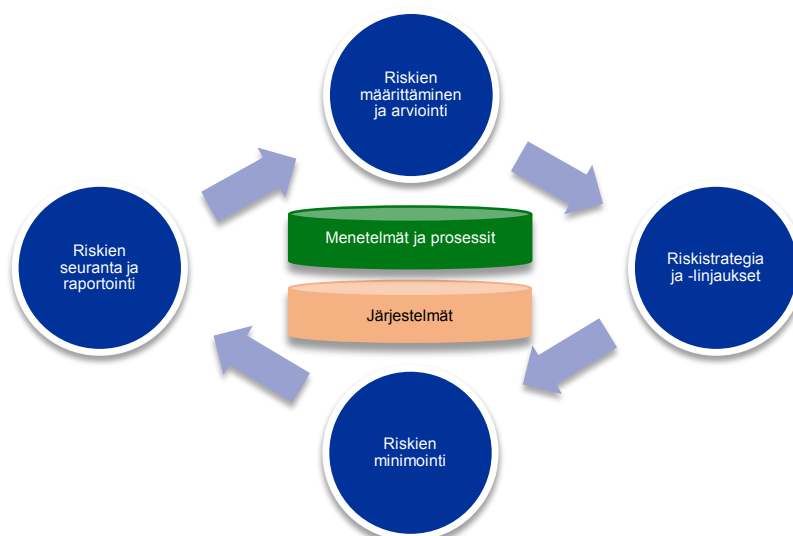
Lähde: EKP.

4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on välttämätön osa EKP:n toimintaa. EKP:llä onkin käytössä tehokkaat menetelmät, prosessit ja järjestelmät jatkuvaa riskien määrittämistä ja arviointia, riskistrategian ja -linjausten tarkastelua, riskien minimointia sekä riskien seuranta ja raportointia varten.

Kaavio 2

Riskienhallintaprosessin kulku

EKP altistuu toiminnassaan sekä taloudellisille että operatiivisille riskeille. Seuraavassa käydään läpi näitä riskejä, niiden lähteitä sekä niiden hallinnassa käytettyjä järjestelyjä.

4.1

Taloudelliset riskit

EKP:n johtokunta laatii periaatteet ja menettelyt, joilla varmistetaan, että EKP on suojattu riskeiltä riittävän hyvin

EKP:n johtokunta laatii periaatteet ja menettelyt, joilla varmistetaan, että EKP on suojattu riittävän hyvin niiltä taloudellisilta riskeiltä, joille se altistuu.

Eurojärjestelmän suojaamisessa riskeiltä päätöksentekoelementtejä avustaa eurojärjestelmän keskuspankkien asiantuntijoista koostuva riskienhallintakomitea, joka osallistuu muun muassa eurojärjestelmän taseeseen liittyvien taloudellisten riskien seurantaan, mittaamiseen ja raportointiin sekä määrittelee käytettävät menetelmät ja järjestelmät ja huolehtii niiden arvioinnista.

Taloudellisia riskejä syntyy EKP:n perustehtävien hoitoon liittyvistä sijoituksista

EKP:n perustehtävien hoitoon liittyvistä sijoituksista syntyy taloudellisia riskejä. Riskejä hallitaan ja rajoitetaan erityyppisissä operaatioissa eri tavoin sen mukaan, millaisiin rahapoliittisiin tavoitteisiin tai sijoitustavoitteisiin salkkujen avulla pyritään ja millaisia riskejä omaisuuseriin liittyy.

EKP:llä on käytössä omia riskien arviointimenetelmiä

EKP:ssä on kehitetty riskien seuranta ja arviointia varten omia menetelmiä, jotka perustuvat markkina- ja luottoriskien yhteissimulointiin. Riskien mittaamisessa käytettävien mallien taustalla olevat käsitteet, tekniikat ja oletukset perustuvat toimialalla vallitsevaan käytäntöön ja saatavilla oleviin markkinatietoihin. Riskimittarina käytetään tavallisesti ES-lukua (expected shortfall) eli riskitapahtuman keskimääräistä tappiota¹¹, joka estimoidaan 99 prosentin luottamustasolla ja yhden

¹¹ Riskitapahtuman keskimääräinen tappio kertoo todennäköisyyspainotetun keskimääräisen tappion skenaarioissa, joiden toteutuminen on käytettyä luottamustasoa epätodennäköisempää.

vuoden aikajänteellä. Riskit lasketaan kahdella tavalla: 1) ”kirjanpidollisesti”, jolloin EKP:n arvonmuutostilien saldot katsotaan sovellettavien tilinpäätössääntöjen mukaisesti puskuriksi riskiestimaattien laskennassa, ja 2) ”taloudellisesti”, jolloin arvonmuutostilejä ei oteta huomioon riskien laskennassa. Jotta EKP:llä olisi jatkuvasti mahdollisimman kattava käsitys riskeistä, se käyttää lisäksi muitakin riskimittareita, joita lasketaan eri luottamustasoilla, sekä toteuttaa eri skenaarioiden pohjalta herkkyyssanalyseja ja stressitestejä ja arvioi pitkän aikavälin riski- ja tuottoennusteita.¹²

Kokonaisriski vuonna 2017 (kirjanpidollisen laskentatavan mukainen ES-luku 99 prosentin luottamustasolla)
10,6 miljardia euroa

EKP:n taloudellinen kokonaisriski kasvoi vuonna 2017 EKP:n kaikkien sijoitussalkkujen yhteenlaskettu ES-luku 99 prosentin luottamustasolla ja yhden vuoden ajanjaksolla oli vuoden 2017 lopussa 10,6 miljardia euroa. Kirjanpidollisesti laskettu taloudellinen riski oli siis 1,4 miljardia euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Riskin kasvu johtui pääasiassa arvopaperiostojen jatkumisesta laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa.

Kehikko 1

Tilinpäätöksessä käytettävän riskimittarin muutos

EKP on vuodesta 2007 lähtien ilmaissut sijoitussalkkuihinsa liittyvän taloudellisen kokonaisriskin tilinpäätöksissään käyttäen VaR-lukua (value at risk) eli todennäköistä tappiolukua, joka on laskettu 95 prosentin luottamustasolla ja yhden vuoden aikajänteellä. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä ilmoitettu vuoden 2016 lopun VaR-luku oli 10,6 miljardia euroa.

EKP on viime vuosina vienyt riskien mallinnusta eteenpäin muun muassa seuraavien muutosten avulla:

- EKP käyttää nyt riskilaskelmissaan ensisijaisena riskimittarina ES-lukua (expected shortfall) eli riskitapahtuman keskimääräistä tappiota, joka lasketaan 99 prosentin luottamustasolla. Sen täydennykseksi käytetään muita riskimittareita ja luottamustasoja, joiden avulla saadaan lisätietoa.
- Ennestään käytössä olleen ”taloudellisen laskentatavan” rinnalle on omaksuttu ”kirjanpidollinen laskentatapa”. Niiden erona on, että kirjanpidollisessa laskentatavassa arvonmuutostilien saldoja pidetään riskien laskennassa tilinpäätössääntöjen mukaisesti puskurina, kun taas taloudellisessa laskentatavassa niitä ei oteta huomioon. Taloudellisessa laskentatavassa tarkastellaan siis riskien vaikutusta EKP:n omaan pääomaan ja kirjanpidollisessa laskentatavassa vaikutusta EKP:n tuloslaskelmaan.

Kirjanpidollisen laskentatavan katsotaan olevan tilinpäätöksen yhteydessä tarkoituksenmukaisempi, sillä se tuottaa selkeämmän kuvan riskien tilinpäätösvaikutuksista, ja silloin julkistetut tilinpäätöstiedot myös vastaavat paremmin sisäisessä riskien mallinnuksessa ja raportoinnissa käytettyjä tietoja. Sen vuoksi riskin määrä ilmoitetaan EKP:n tilinpäätöksissä tästä lähtien kirjanpidollisen laskentatavan mukaisena ES-lukuna 99 prosentin luottamustasolla eikä taloudellisen laskentatavan mukaisena VaR-lukuna 95 prosentin luottamustasolla.

¹² EKP:n riskienhallinnassaan käyttämiä mallinnustapoja on kuvattu tarkemmin EKP:n julkaisussa ”The financial risk management of the Eurosystem’s monetary policy operations”, heinäkuu 2015.

Taloudellisella ja kirjanpidollisella laskentatavalla voidaan EKP:n arvonmuutostilien koosta riippuen saada hyvinkin erilaisia arvioita riskien suuruudesta ja jakaumasta, vaikka käytettäisiin samoja riskimittareita ja luottamustasoja. Taloudellinen laskentatapa tuottaa suurempia riskiestimaatteja, joissa korostuu erityisesti valuuttavarantoon liittyvä huomattava markkinariski. Kirjanpidollisessa laskentatavassa puolestaan otetaan huomioon, että arvonmuutostileillä on runsaasti varoja näiden riskien kattamiseksi, minkä vuoksi riskiluvut ovat pienempiä ja perustuvat pääasiassa luottoriskin toteutumisen mahdollisuuteen.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä riskiestimaatit perustuvat ensimmäistä kertaa kirjanpidolliseen laskentatapaan, mutta vaikka arvonmuutostilien lukeminen puskuriksi pienentää riskiestimaatteja, riskin nimellismäärä on silti arvioitu suuremmaksi kuin taloudellisella laskentatavalla (ks. taulukko 1), sillä käytössä on korkeampi luottamustaso (99 % eikä 95 %) ja varovaisuusperiaatetta paremmin ilmentävä riskimittari (ES-luku eikä VaR-luku).

Taulukko 1

Taloudellisesti laskettu VaR-luku 95 prosentin luottamustasolla ja kirjanpidollisesti laskettu ES-luku 99 prosentin luottamustasolla 31.12.2017 (mrd. euroa)

Taloudellinen laskentatapa: VaR 95 prosentin luottamustasolla	Kirjanpidollinen laskentatapa: ES 99 prosentin luottamustasolla
8,6	10,6

Luottoriski

EKP:lle aiheutuu luottoriskejä rahapolitiikkaan liittyvistä sijoituksista, euromääräisestä omien varojen sijoitussalkusta ja valuuttavarannosta.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella, joten jos niitä ei myydä, niihin ei liity luottoluokituksen muutoksesta aiheutuvien hinnanmuutosten riskiä. Niihin kuitenkin liittyy velallisen maksukyvyttömyyden riski. Euromääräiset omat varat ja valuuttavarannot arvostetaan markkinahintaan, minkä vuoksi niihin liittyy lähtökohtaisesti luottoluokituksen heikkenemisen riski ja maksukyvyttömyysriski. Vuonna 2017 EKP:n luottoriski suureni edellisvuodesta omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtyjen arvopaperiostojen jatkumisen vuoksi.

Luottoriskiä minimoidaan pääasiassa ostokelpoisuus-kriteerien, due diligence -arviointien sekä salkkukohtaisten limiittien avulla.

Valuuttakurssi- ja raaka-aineriski

Valuuttakurssiriskejä ja raaka-aineriskejä aiheutuu EKP:n valuutta- ja kultavarannoista.

Kirjanpidollisen laskentatavan mukaan EKP:n valuutta- ja raaka-aineriskit suurenevät edellisvuodesta, sillä valuuttojen ja kullan arvonmuutostilien saldot pienenevät pääasiassa euron dollarikurssin vahvistumisen vuoksi.

EKP ei käytä suojausta valuutta- ja raaka-aineriskejä vastaan, sillä kulta- ja valuuttavarannoilla on valuuttapoliittista merkitystä. Sitä vastoin riskejä rajataan arvonmuutostilien avulla ja hajauttamalla sijoituksia aktiivisesti eri valuuttoihin ja kultaan.

Korkoriski

EKP:n valuuttavaranto ja euromääräiset omat varat sijoitetaan pääasiassa kiinteätuottoisiin arvopapereihin, ja niihin liittyy markkinahintaan arvostamisesta johtuva korkoriski. EKP:n valuuttavaranto sijoitetaan lähinnä

verrattain lyhytaikaisiin omaisuuseriin (ks. kuvio 6 kohdassa 3.1) ja omat varat taas yleensä pidempiaikaisiin omaisuuseriin (ks. kuvio 8 kohdassa 3.1). Kirjanpidollisen laskentatavan perusteella markkinahintaan arvostamisesta johtuva korkoriski ei muuttunut vuodesta 2016.

Markkinahintaan arvostamisesta johtuvaa korkoriskiä rajataan sijoitusjakaumaperiaatteiden ja arvomuutostilien avulla.

Lisäksi EKP altistuu saamisten ja velkojen korkoepäsuhdasta johtuvalle korkoriskille, mikä vaikuttaa sen korkokatteeseen. Riski ei liity suoraan mihinkään yksittäiseen sijoitussalkkuun vaan pikemminkin EKP:n taseen rakenteeseen kokonaisuutena ja erityisesti saamisten ja velkojen välisiin maturiteetti- ja korkoeroihin. Sitä seurataan analysoimalla ennakoivasti EKP:n kannattavuuden kehitystä. Analyysin perusteella EKP:lle kertyy korkokatetta myös tulevana vuosina, vaikka sen taseessa on yhä enemmän rahapoliittisista syistä hankittuja arvopapereita, joiden maturiteetit ovat pitkiä mutta tuotot matalia.

Korkoepäsuhdasta aiheutuvaa riskiä hallitaan sijoitusjakaumaperiaatteiden avulla, ja sitä hillitsee myös se, että EKP:llä on taseessaan korottomia velkoja.

4.2 Operatiiviset riskit

EKP:n operatiivisten riskien¹³ hallinta kattaa kaikki **taloudellisiin riskeihin kuulumattomat riskit**.

Operatiivisten riskien hallinta nivoutuu kiinteästi hallinnon ja johdon rakenteisiin ja menettelyihin

EKP:ssä johtokunta vastaa operatiivisten riskien hallintaperiaatteista ja -järjestelyistä ja vahvistaa ne. Se myös huolehtii operatiivisten riskien yleisvalvonnasta, ja tässä tehtävässä sitä avustaa operatiivisten riskien komitea. **Operatiivisten riskien hallinta nivoutuu kiinteästi EKP:n hallintorakenteisiin¹⁴ ja -menettelyihin.**

Operatiivisten riskien hallinnan tärkeimpänä tavoitteena on **auttaa varmistamaan, että EKP pystyy suorittamaan tehtävänsä ja saavuttamaan tavoitteensa, sekä suojata sen mainetta ja omaisuutta menetyksiltä, väärinkäytöltä ja vahingoilta**. Operatiivisten riskien hallintajärjestelyjen mukaan kukin toimiala on itse vastuussa operatiivisten riskiensä ja riskitapahtumiensa tunnistamisesta, arvioinnista, raportoinnista ja valvonnasta sekä niihin reagoimisesta. EKP:n riskitoleranssiperiaatteissa määritellään riskien käsittelystrategiat ja hyväksyntämenettelyt. Periaatteissa sovelletut viisiasteiset riskimatriisit perustuvat haitta- ja todennäköisyysasteikkoihin (joissa esitetään määrällisiä ja laadullisia kriteereitä).

EKP:n riskiympäristö on yhä monimuotoisempi, ja sen päivittäiseen toimintaan liittyy runsaasti erilaisia operatiivisia riskejä. EKP:n kannalta merkittävimpiä

¹³ Operatiivinen riski tarkoittaa riskiä, että ihmisten toiminta, sisäisten hallinto- tai liiketoimintaprosessien tai niiden taustalla olevien järjestelmien toimimattomuus tai ulkoiset tapahtumat (kuten luonnonkatastrofit tai hyökkäykset) vaikuttavat kielteisesti pankin taloudelliseen asemaan, toimintaan tai maineeseen.

¹⁴ EKP:n hallintorakenteista kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

operatiivisia riskejä ovat tietoturvariskit (myös kyberuhat), tietotekniset riskit sekä toimitiloihin ja fyysiseen turvallisuuteen liittyvät riskit. EKP on luonut operatiivisten riskiensä jatkuvaa tehokasta hallintaa varten menettelyt, joilla riskitiedot sisällytetään myös päätöksentekoprosesseihin. Lisäksi on laadittu varautumissuunnitelmat häiriötilanteita varten, jotta kriittisten toimintojen jatkuvuus voidaan varmistaa kaikissa olosuhteissa.

EKP:n tilinpäätös

Tase 31.12.2017

VASTAAVAA	Liite- tietojen kohta nro	2017 €	2016 €
Kulta ja kultasaamiset	1	17 558 411 241	17 820 761 460
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	2		
Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	2.1	670 290 069	716 225 836
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset	2.2	43 760 643 939	50 420 927 403
		44 430 934 008	51 137 153 239
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	2.2	3 711 569 259	2 472 936 063
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	3	143 315 512	98 603 066
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	4		
Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	4.1	228 386 260 874	160 815 274 667
Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	5		
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset	5.1	93 657 169 470	90 097 085 330
Muut saamiset	6		
Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	6.1	1 196 018 177	1 239 325 587
Muut rahoitusvarat	6.2	20 502 633 142	20 618 929 223
Taseen ulkopuolisten erien arvotuserot	6.3	451 129 972	839 030 321
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	6.4	2 597 290 354	2 045 522 937
Sekalaiset erät	6.5	1 527 699 142	1 799 777 235
		26 274 770 787	26 542 585 303
Vastaavaa yhteensä		414 162 431 151	348 984 399 128

VASTATTAVAA	Liite- tietojen kohta nro	2017 €	2016 €
Liikkeessä olevat setelit	7	93 657 169 470	90 097 085 330
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	8	1 060 813 972	1 851 610 500
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	9		
Muut velat	9.1	1 150 056 196	1 060 000 000
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	10	19 549 390 872	16 730 644 177
Eurojärjestelmän sisäiset velat	11		
Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat	11.1	40 792 608 418	40 792 608 418
Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	11.2	217 751 769 550	151 201 250 612
		258 544 377 968	191 993 859 030
Muut velat	12		
Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot	12.1	431 115 965	660 781 618
Siirtovelat ja saadut ennakot	12.2	76 283 568	69 045 958
Sekalaiset erät	12.3	1 063 113 810	1 255 559 836
		1 570 513 343	1 985 387 412
Varaukset	13	7 669 798 641	7 706 359 686
Arvonmuutostilit	14	21 945 472 247	28 626 267 808
Pääoma ja rahastot	15		
Pääoma	15.1	7 740 076 935	7 740 076 935
Tilikauden voitto		1 274 761 507	1 193 108 250
Vastattavaa yhteensä		414 162 431 151	348 984 399 128

Tuloslaskelma vuodelta 2017

	Liite- tietojen kohta nro	2017 €	2016 €
Korkotuotot valuuttavarannosta	22.1	534 161 570	370 441 770
Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä	22.2	0	8 920 896
Muut korkotuotot	22.4	1 527 294 605	1 604 648 023
<i>Korkotuotot</i>		<i>2 061 456 175</i>	<i>1 984 010 689</i>
Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko	22.3	0	(3 611 845)
Muut korkomenot	22.4	(249 812 879)	(332 020 205)
<i>Korkomenot</i>		<i>(249 812 879)</i>	<i>(335 632 050)</i>
Korkokate	22	1 811 643 296	1 648 378 639
Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot	23	161 069 043	224 541 742
Rahoitusvarojen ja valuuttapositioiden arvonalennukset	24	(105 133 331)	(148 172 010)
Siirto varauksista/varauksiin valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten		0	0
Rahoituskate		55 935 712	76 369 732
Maksukate	25	440 069 889	371 322 769
Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	26	1 181 547	869 976
Muut tuotot	27	51 815 338	50 000 263
Tuotot yhteensä		2 360 645 782	2 146 941 379
Henkilöstökulut	28	(535 251 909)	(466 540 231)
Toimintakulut	29	(463 232 194)	(414 207 622)
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		(66 722 125)	(64 769 605)
Ulkoistettu setelinvalmistus	30	(9 478 047)	(8 315 671)
Muut kulut	31	(11 200 000)	0
Tilikauden voitto		1 274 761 507	1 193 108 250

Frankfurt am Main, 13.2.2018

Euroopan keskuspankki

Mario Draghi
Pääjohtaja

Kirjanpitoperiaatteet¹⁵

Tilinpäätöksen muoto ja esitystapa

EKP:n tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavassa selostettavia kirjanpitoperiaatteita.¹⁶ EKP:n neuvosto katsoo, että näiden periaatteiden mukainen tilinpäätös antaa riittävät tiedot ja kuvastaa keskuspankin toiminnan luonnetta.

Kirjanpitoperiaatteet

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia periaatteita: todellisen taloudellisen tilanteen kuvaaminen avoimesti, varovaisuus, tilinpäätöksen jälkeisten tapahtumien huomioon ottaminen, olennaisuus, suoriteperiaate, toiminnan jatkuvuus, johdonmukaisuus ja vertailtavuus.

Saamisten ja velkojen kirjaaminen

Saamiset ja velat kirjataan taseeseen vain, jos niihin tulevaisuudessa liittyvän taloudellisen edun voidaan odottaa todennäköisesti tulevan EKP:lle tai poistuvan EKP:ltä, jos niihin liittyvät riskit ja edut ovat oleellisilta osiltaan siirtyneet EKP:lle ja jos saamisen hinta tai arvo EKP:lle tai veloitteen suuruus voidaan mitata luotettavasti.

Kirjaamisperuste

Liiketapahtumat kirjataan taseeseen hankintahintaan. Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit (paitsi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit), kulta ja kaikki muut valuuttamääräiset tase-erät ja taseen ulkopuoliset erät arvostetaan markkinahintaan.

Rahoitusomaisuuteen ja -velkoihin liittyvät tapahtumat kirjataan taseeseen tapahtuman arvopäivänä.

Valuuttamääräisiin rahoitusinstrumentteihin (arvopaperien avistakauppaa lukuun ottamatta) liittyvät liiketoimet kirjataan taseen ulkopuolisille tileille

¹⁵ EKP:n kirjanpitoperiaatteet on määritelty yksityiskohtaisesti [Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä \(EU\) 2016/2247 \(EKP/2016/35\)](#) ja sen [muutospäätöksissä](#). Päätös perustuu kirjanpitoa ja tilinpäätöstietojen antamista koskevista oikeussäännöistä Euroopan keskuspankkijärjestelmässä 3.11.2016 annettuihin EKP:n suuntaviivoihin (EU) 2016/2249 (EKP/2016/34). Näin varmistetaan, että eurojärjestelmän liiketapahtumien kirjaaminen ja raportointi on yhdenmukaista.

¹⁶ Kirjanpitoperiaatteet noudattavat EKP:n perussäännön artiklaa 26.4, jossa edellytetään, että eurojärjestelmän liiketapahtumien kirjaamisessa ja raportoinnissa sovelletaan yhdenmukaistettuja sääntöjä. Kirjanpitoperiaatteita arvioidaan säännöllisesti ja tarkistetaan tarpeen mukaan.

kaupantekopäivänä. Maksun suorituspäivänä taseen ulkopuoliset kirjaukset peruutetaan ja liiketoimet kirjataan tasetileille. Valuutan ostot ja myynnit vaikuttavat nettovaluuttaposition kaupantekopäivänä, ja nettomyynneistä realisoitunut tulos lasketaan kaupantekopäivänä. Valuuttamääräisiin rahoitusinstrumentteihin liittyvä korkosaaminen ja -velka, preemio ja diskontto lasketaan ja kirjataan päivittäin, ja kaikki edellä mainitut jaksotukset vaikuttavat valuuttaposition päivittäin.

Kulta ja valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset saamiset ja velat on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Tuotot ja kulut on muunnettu euroiksi kirjauspäivän kurssiin. Valuuttamääräisten tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien arvostus on tehty valuuttakohtaisesti.

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostus markkinahintaan käsitellään erillään valuuttojen markkinakurssiarvostuksesta.

Kulta on arvostettu tasepäivän markkinahintaan. Hint- ja kurssimuutoksista johtuvat kullan arvostuserot on käsitelty yhtenä eränä. Kulta on arvostettu kultaunssin euromääräiseen hintaan, joka on johdettu vuoden 2017 arvostuksessa euron dollarikurssista 29.12.2017.

Erityinen nosto-oikeus määritellään valuuttakorin perusteella. Erityisen nosto-oikeuden arvo on viiden tärkeimmän valuutan (Yhdysvaltain dollari, euro, Kiinan renminbi, Japanin jeni ja Englannin punta) muodostaman valuuttakorin painotettu summa. EKP:n erityisten nosto-oikeuksien arvostuksessa käytettiin niiden eurokurssia 29.12.2017.

Arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit on arvostettu jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella.

Muut arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit (paitsi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit) ja vastaavat saamiset on arvostettu arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Arvopapereihin sisältyviä optioita ei ole arvostettu erikseen. Vuoden 2017 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 29.12.2017. Epälikvidit kantaosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet, jotka edustavat pysyviä investointeja, on arvostettu hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella.

Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperiaatteella.¹⁷ Valuuttojen, kullan ja arvopaperien myynnistä johtuneet realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Tällaiset realisoituneet voitot ja tappiot lasketaan tase-erittäin keskihinnan menetelmällä.

Realisoitumattomia voittoja ei kirjata tuotoiksi, vaan ne siirretään suoraan taseen arvomuutostilille.

Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne vuoden lopussa ylittävät aiemmat vastaavalle arvomuutostilille kirjatut arvostusvoitot. Tiettyyn arvopaperiin, valuuttaan tai kultaan liittyviä realisoitumattomia tappioita ei voi kattaa toisiin arvopapereihin, valuuttoihin tai kultaan liittyvillä realisoitumattomilla voitoilla. Kun erästä kirjataan tuloslaskelmaan realisoitumattomia tappioita, erän keskihinta muutetaan samaksi kuin vuoden lopun valuuttakurssi tai markkinahinta. Tuloslaskelmaan vuoden lopussa kirjattavat koronvaihtosopimukseen liittyvät realisoitumattomat tappiot jaksotetaan seuraaville vuosille.

Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan, eikä niitä peruta seuraavina vuosina, paitsi jos arvo alkaa nousta ja arvonnousu voidaan yhdistää johonkin arvon alentumisen kirjaamisen jälkeiseen selkeään tapahtumaan.

Arvopapereihin liittyvät preemiot ja diskontot jaksotetaan arvopaperien sopimusehtojen mukaiselle jäljellä olevalle juoksuajalle.

Käänteisoperaatiot

Käänteisoperaatiot ovat operaatioita, joissa EKP ostaa tai myy arvopapereita takaisinosopimuksen perusteella, tai luotto-operaatioita vakuutta vastaan.

Reposopimuksella arvopaperit myydään käteistä vastaan ja samanaikaisesti sovitaan näiden arvopaperien takaisinososta tiettyyn hintaan ennalta määrättyinä päivinä. Reposopimukset kirjataan taseen vastattavaa-puolelle vakuudellisina luottoina. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit pysyvät EKP:n taseessa.

Käänteisellä reposopimuksella arvopaperit ostetaan käteistä vastaan ja samanaikaisesti sovitaan näiden arvopaperien takaisinmyynnistä tiettyyn hintaan ennalta määrättyinä päivinä. Käänteiset reposopimukset kirjataan taseen vastaavaa-puolelle vakuudellisina talletuksina, mutta niitä ei sisällytetä EKP:n hallussa oleviin arvopapereihin.

Ulkopuolisen varainhoitajan tarjoamiin palveluihin liittyvät käänteisoperaatiot (myös arvopaperilainaukset) kirjataan taseeseen vaikuttavina vain silloin, kun kyseessä ovat tapahtumat, joissa EKP:lle annetaan vakuus käteisenä rahana eikä käteistä sijoiteta edelleen.

¹⁷ Hallinnollisten siirtyvien erien ja varauksien kirjaamisessa sovelletaan 100 000 euron alarajaa.

Taseen ulkopuoliset erät

Valuuttainstrumentit eli valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimusten termiinipäät ja muut instrumentit, joihin liittyy valuutanvaihto tulevaisuudessa, luetaan nettovaluuttapositioniin valuuttakurssivoittoja ja -tappioita laskettaessa.

Korkoinstrumentit arvostetaan tase-erittäin. Avoimien korkofutuurisopimusten ja keskusvastapuolen välityksellä selvitettävien koronvaihtosopimusten päivittäiset arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Arvopaperien termiinkauppojen ja muuten kuin keskusvastapuolen välityksellä selvitettävien koronvaihtosopimusten arvostus EKP:ssä perustuu yleisesti hyväksytyihin arvostusmenetelmiin, joissa käytetään saatavissa olevia markkinahintoja ja -korkoja sekä diskonttoteleijöitä maksun suorituspäivästä arvostuspäivään.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Saamiset ja velat tulee päivittää, mikäli käy ilmi tilinpäätöspäivän jälkeen mutta ennen päivää, jolloin johtokunta antaa luvan toimittaa tilinpäätöksen EKP:n neuvoston hyväksyttäväksi, että jokin tapahtuma vaikuttaa olennaisesti saamisten ja velkojen arvoon tilinpäätöspäivänä.

Sellaiset merkittävät tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat, jotka eivät vaikuta saamisten ja velkojen arvoon tilinpäätöspäivänä, esitetään taseen liitetiedoissa.

EKPJ:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset

EKPJ:n sisäisiä saamia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensiirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat useimmiten yksityisen sektorin toimijoita (luottolaitoksia, yrityksiä ja yksityishenkilöitä), ja katteensiirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä eli Euroopan laajuudessa automatisoidussa reaaliaikaisessa bruttomaksujärjestelmässä. Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden. Kahdenvälisiin nettopositioihin vaikuttavat myös EKP:n omat TARGET2-järjestelmän välityksellä suoritettavat maksut. Nämä EKP:n kirjanpidossa olevat positiot muodostavat kunkin kansallisen keskuspankin nettosaamisen tai -velan Euroopan keskuspankkijärjestelmään (EKPJ) nähden. TARGET2-järjestelmään liittyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien saamiset EKP:ltä ja velat EKP:lle sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakkovoitonjako kansallisille keskuspankeille) esitetään EKP:n taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”. Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten

keskuspankkien TARGET2-järjestelmään osallistumiseen¹⁸ liittyvät saamiset EKP:ltä ja velat EKP:lle esitetään erässä ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmässä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset” (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

Eurojärjestelmään liittyvien keskuspankkien valuuttavarantojen siirrosta EKP:lle syntyneet eurojärjestelmän sisäiset velat ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat”.

Käyttöomaisuuden käsittely

Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus (paitsi maa-alueet ja taideteokset) arvostetaan hankintamenoon vähennettynä poistoilla. Maa-alueet ja taideteokset arvostetaan hankintamenoon. EKP:n päärakennus arvostetaan hankintamenoon vähennettynä poistoilla ja mahdollisella arvon alentumisella. EKP:n päärakennukseen liittyvät kustannukset kirjataan taseeseen kunkin käyttöomaisuuserän alle, ja omaisuuserät poistetaan niiden arvioidun käyttöajan mukaan. Poistot on laskettu tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna käyttöaikana siten, että poistojen kirjaus alkaa omaisuuden käyttöönottoa seuraavan vuosineljänneksen alusta. Arvioidut käyttöajat ovat seuraavat:

Rakennukset	20, 25 tai 50 vuotta
Rakennelmat	10 tai 15 vuotta
Koneet	4, 10 tai 15 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmistot sekä moottoriajoneuvot	4 vuotta
Kalusteet	10 vuotta

EKP:n vuokrattuihin toimitiloihin liittyvien aktivoitujen perusparannuskustannusten poistoaikaa on muutettu niin, että siinä otetaan huomioon tämän käyttöomaisuuden odotettuun käyttöaikaan vaikuttavat tapahtumat.

EKP suoritti vuonna 2017 päärakennuksestaan ensimmäisen vuotuisen arvonalentumistestin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 36 ”Omaisuuserien arvon alentuminen” perusteella. Jos arvonalentumistestissä jokin tapahtuma viittaa siihen, että päärakennuksen arvo on mahdollisesti alentunut, laaditaan arvio rakennuksesta kerrytettävissä olevasta rahamäärästä. Tuloslaskelmaan kirjataan arvonalentumistappio, jos kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin kirjanpitoarvo (netto).

Käyttöomaisuus, jonka hankintahinta on alle 10 000 euroa, kirjataan kuluksi hankintavuonna.

¹⁸ Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisista keskuspankeista TARGET2-järjestelmään osallistuivat 31.12.2017 Bulgarian, Tanskan, Kroatian, Puolan ja Romanian keskuspankit.

Rakenteilla tai valmisteilla oleva poistokelpoinen käyttöomaisuus kirjataan erään ”Rakenteilla oleva omaisuus”, ja se siirretään muihin käyttöomaisuuseriin sitten, kun omaisuus on käytettävissä.

EKP:n maksamat työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaisetuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

EKP:llä on työntekijöilleen, johtokuntansa jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille omat etuuspohjaiset järjestelyt.

Työntekijöiden eläkejärjestelmän varat on sijoitettu pitkän koron etuusrahastoon. Eläkejärjestelmän etuuspohjainen osa muodostuu EKP:n ja työntekijöiden maksamista pakollisista eläkemaksuista. Järjestelmässä on lisäksi maksuperusteinen osa, jossa työntekijät voivat kerätä lisäeläkettä maksamalla vapaaehtoisia eläkemaksuja.¹⁹ Lisäeläke määräytyy maksettujen vapaaehtoisten eläkemaksujen ja niiden sijoittamisesta kertyneiden tuottojen perusteella.

EKP:n johtokunnan jäsenten ja EKP:n palveluksessa olevien valvontaelimen jäsenten työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ja muita pitkäaikaisetuuksia koskevat järjestelyt ovat rahastoimattomia. Työntekijöitä koskevista järjestelyistä rahastoimattomia ovat järjestelyt, jotka koskevat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia (muuta kuin eläkkeitä), muita pitkäaikaisetuuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia.

Etuuspohjainen nettovelka

Etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisetuuksista ja työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista kirjataan taseen vastattavaa-puolen erään ”Muut velat” etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo tasepäivänä vähennettynä järjestelyssä kyseisen veloitteen kattamista varten olevien varojen käyväällä arvolla.

Riippumattomat aktuaarit laskevat etuuspohjaisen veloitteen vuosittain käyttäen ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla odotettavissa olevat tulevat kassavirrat. Diskonttokoron määräyksessä käytetään luottokelpoisten yritysten liikkeeseen laskemien, maturiteetiltaan kyseistä veloitetta mahdollisimman hyvin vastaavien euromääräisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tasepäivänä.

Vakuutusmatemaattisia voittoja ja tappioita voi aiheutua kokemukseräisistä tarkistuksista (jos toteutunut kehitys poikkeaa aiemmista vakuutusmatemaattisista olettamuksista) tai muutoksista vakuutusmatemaattisissa olettamuksissa.

¹⁹ Vapaaehtoisten eläkemaksujen pohjalta kertyneet varat voidaan käyttää eläkkeelle jäännin yhteydessä eläkkeen lisänä, joka siitä alkaen luetaan etuuspohjaiseen eläkeveloitteeseen.

Etuuspohjaiset nettomenot

Etuuspohjaiset nettomenot eritellään tuloslaskelmaan kirjattaviin eriin sekä työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuviin eriin, jotka kirjataan taseen erään "Arvonmuutostilit".

Tuloslaskelmaan kuluksi kirjattava nettosumma sisältää seuraavat erät:

- (a) tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot tarkasteltavan vuoden kertyvistä etuuksista
- (b) aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot järjestelyn muutoksesta johtuvista etuuksista
- (c) etuuspohjaisen nettovelan diskonttokoron mukainen nettokorko
- (d) muiden pitkäaikaisuuksien ja mahdollisten työsuhteen päättämiseen liittyvien pitkäaikaisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kokonaisuudessaan.

Erään "Arvonmuutostilit" kirjattava nettosumma sisältää seuraavat erät:

- (a) etuuspohjaiseen veloitteeseen liittyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot
- (b) etuuspohjaisen järjestelyn varojen toteutunut tuotto lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan nettokorkoon sisältyviä määriä
- (c) omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muutokset lukuun ottamatta etuuspohjaisen nettovelan nettokorkoon sisältyviä määriä.

Tilinpäätökseen kirjattava vastuu määritetään riippumattomien aktuaarien vuosittain suorittaman arvion perusteella.

Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.²⁰ Liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä seteleiden jakoperusteen mukaisesti.²¹

EKP:n osuus liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvosta on 8 %, ja se sisältyy taseen vastattavaa-puolen erään "Liikkeessä olevat setelit". EKP:llä on tätä osuutta vastaava määrä saamia kansallisilta keskuspankeilta. Nämä korolliset

²⁰ Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13 päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (uudelleenlaadittu) (EKP/2010/29) (2011/67/EU) (EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna.

²¹ "Seteleiden jakoperusteella" tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

saamiset²² esitetään ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” -erän aluerässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset” (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”EKPJ:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset”). Näille saamisille kertyvä korko esitetään tuloslaskelman erässä ”Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä”.

Ennakkovoitonjako

Euroalueen kansallisille keskuspankeille jaetaan seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona määrä, joka vastaa EKP:n liikkeeseen lasketuista euroseteleistä sekä a) velkapaperiohjelmassa, b) kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, c) omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa ja d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa ostetuista arvopapereista saamaa yhteenlaskettua tuloa, ellei EKP:n neuvosto päätä toisin.²³ Määrä jaetaan kokonaisuudessaan, ellei se ole suurempi kuin EKP:n kyseisen vuoden nettovoitto ja ellei EKP:n neuvosto päättä siirtää varoja valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalta tehtyyn varaukseen. EKP:n neuvosto voi myös päättää, että euroseteleiden liikkeeseenlaskuun ja käsittelyyn liittyvät kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona.

Muut seikat

EKPJ:n perussäännön artiklan 27 mukaisesti ja EKP:n neuvoston suosituksesta EU:n neuvosto on hyväksynyt Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaftin (Stuttgart, Saksa) nimittämisen EKP:n ulkopuoliseksi tilintarkastajaksi viideksi vuodeksi tilikauden 2017 loppuun saakka.

²² Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3 päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (EKP/2016/36) (uudelleenlaadittu) (EUVL L 347, 20.12.2016, s. 26).

²³ Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, Euroopan keskuspankin tulon väliaikaisesta jakamisesta (EKP/2014/57) (uudelleenlaadittu) (EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna.

Taseen liitetiedot

1 Kulta ja kultasaamiset

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2017 EKP:llä oli hallussaan 16 229 522 unssia²⁴ kultaa. Määrä oli sama kuin vuoden 2016 lopussa, sillä EKP ei myynyt eikä ostanut kultaa vuonna 2017. EKP:n kultavarannon euroarvon lasku johtui kullan euromääräisen markkinahinnan laskusta vuonna 2017 (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Kulta ja valuuttamääräiset erät” ja liitetietojen kohta 14, ”Arvonmuutostilit”).

2 Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta ja euroalueen ulkopuolelta

2.1 Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Tässä tase-erässä ovat EKP:n erityisiin nosto-oikeuksiin perustuvat saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) 31.12.2017. Saamiset perustuvat EKP:n ja IMF:n väliseen kaksisuuntaiseen erityisten nosto-oikeuksien osto- ja myyntijärjestelyyn, jonka mukaan IMF:llä on valtuudet järjestää EKP:n puolesta erityisten nosto-oikeuksien ja euron välisiä kauppvoja nosto-oikeuksien määrälle asetettujen vähimmäis- ja enimmäisrajojen mukaisesti. Erityisiä nosto-oikeuksia käsitellään kirjanpidossa valuuttamääräisinä erinä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Kulta ja valuuttamääräiset erät”). EKP:n hallussa olevien erityisten nosto-oikeuksien euroarvon lasku johtui erityisten nosto-oikeuksien eurokurssin laskusta vuonna 2017.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta sekä valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Näihin kahteen tase-erään sisältyvät talletukset pankeissa, myönnetyt valuuttamääräiset luotot sekä Yhdysvaltain dollarin, Japanin jenin ja Kiinan renminbin määräiset arvopaperisijoitukset.

---

²⁴ SI-yksikköinä kultavarannon massa on 504,8 tonnia.

Saamiset euroalueen ulkopuolelta	2017 €	2016 €	Muutos €
Sekkitilit	6 793 888 796	6 844 526 120	(50 637 324)
Rahamarkkinatalletukset	2 316 566 582	2 005 810 644	310 755 938
Käänteiset reposopimukset	0	503 747 273	(503 747 273)
Arvopaperisijoitukset	34 650 188 561	41 066 843 366	(6 416 654 805)
Yhteensä	43 760 643 939	50 420 927 403	(6 660 283 464)

Saamiset euroalueelta	2017 €	2016 €	Muutos €
Sekkitilit	1 022 379	1 211 369	(188 990)
Rahamarkkinatalletukset	2 422 295 400	1 964 182 715	458 112 685
Käänteiset reposopimukset	1 288 251 480	507 541 979	780 709 501
Yhteensä	3 711 569 259	2 472 936 063	1 238 633 196

Näiden erien kokonaisarvon lasku vuonna 2017 johtui pääasiassa Japanin jenin ja Yhdysvaltain dollarin heikkenemisestä suhteessa euroon.

EKP:n nettovaluuttavarannot²⁵ 31.12.2017 voidaan eritellä seuraavasti:

	2017 miljoonaa dollaria/jeniä/ renminbiä	2016 miljoonaa dollaria/jeniä/ renminbiä
Yhdysvaltain dollarin määräiset	46 761	46 759
Japanin jenin määräiset	1 093 563	1 091 844
Kiinan renminbin määräiset	3 755	0

EKP sijoitti vuoden 2017 alkupuolella EKP:n neuvoston päätöksen mukaisesti pienen osan EKP:n valuuttavarannosta Kiinan renminbiin. Sijoitus tehtiin kohdentamalla EKP:n valuuttavarantosalkun varoja uudelleen: EKP myi pienen osan Yhdysvaltain dollarin määräisestä varannostaan ja sijoitti saadut varat kokonaisuudessaan Kiinan renminbeihin.²⁶

3 Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Erä koostui 31.12.2017 euroalueella olevien sekkitilien saldoista, joiden kokonaismäärä oli 143,3 miljoonaa euroa (98,6 miljoonaa euroa vuonna 2016).

²⁵ Nettovaluuttavaranto on kunkin ulkomaanvaluutan määräisten saamisten ja velkojen erotus, joka arvostetaan. Saamiset ja velat kirjataan eriin "Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta", "Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta", "Siirtosaamiset ja maksetut ennakot", "Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot" (vastattavaa-puoli) ja "Siirtovelat ja saadut ennakot", ja niissä otetaan huomioon myös taseen ulkopuolisiin eriin kuuluvat valuuttasopimusten avista- ja termiinipäätt. Valuuttamääräisten rahoitusinstrumenttien arvostusmuutoksista aiheutuvia voittoja ei oteta mukaan.

²⁶ Ks. 13.6.2017 julkaistu EKP:n lehdistötiedote.

4 Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

4.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Erään sisältyivät 31.12.2017 EKP:n osana kolmea katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa, velkapaperiohjelmaa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmaa ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa hankkimat arvopaperit.²⁷

Ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa joukkolainaostot saatiin päätökseen 30.6.2010, ja toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma päättyi 31.10.2012. EKP:n neuvosto päätti lopettaa ostot velkapaperiohjelmassa 6.9.2012.

Vuonna 2017 eurojärjestelmä jatkoi arvopaperiostoja laajennettuun omaisuuserien osto-ohjelmaan kuuluvissa kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa, omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa, julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.²⁸ Maaliskuuhun 2017 asti EKP ja kansalliset keskuspankit ostivat ohjelmissa arvopapereita nettomääräisesti yhteensä 80 miljardin euron arvosta kuukaudessa ja huhtikuusta 2017 vuoden loppuun yhteensä 60 miljardin euron arvosta kuukaudessa. Lokakuussa 2017²⁹ EKP:n neuvosto päätti, että ostoja tehdään tammikuusta 2018 lähtien 30 miljardin euron arvosta kuukaudessa. Näin on tarkoitus toimia syyskuun 2018 loppuun saakka ja tarvittaessa sen jälkeenkin, kunnes EKP:n neuvosto katsoo inflaatiiovauhdin palautuvan kestävästi tavoitteen mukaiseksi. Ohjelmassa ostettujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettava pääoma sijoitetaan uudelleen.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintamenon perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Arvopaperit").

Alla on esitetty EKP:n hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintameno sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo³⁰, jota ei kirjata taseeseen.

²⁷ EKP ei tee ostoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa.

²⁸ Laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin [EKP:n verkkosivuilla](#).

²⁹ Ks. [26.10.2017](#) julkaistu EKP:n lehdistötiedote.

³⁰ Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo on arvioitu eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.

	2017 €		2016 €		Muutos €	
	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo	Jaksotettu hankintameno	Markkina- arvo
Ensimmäinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma	618 533 956	654 666 968	1 032 305 522	1 098 106 253	(413 771 566)	(443 439 285)
Toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma	385 880 413	421 794 246	690 875 649	743 629 978	(304 995 236)	(321 835 732)
Kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma	19 732 748 768	19 958 910 843	16 550 442 553	16 730 428 857	3 182 306 215	3 228 481 986
Velkapaperiohjelma	6 644 212 912	7 554 660 470	7 470 766 415	8 429 995 853	(826 553 503)	(875 335 383)
Omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelma	25 014 963 778	25 044 597 490	22 800 124 065	22 786 088 513	2 214 839 713	2 258 508 977
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma	175 989 921 047	177 087 513 888	112 270 760 463	112 958 545 591	63 719 160 584	64 128 968 297
Yhteensä	228 386 260 874	230 722 143 905	160 815 274 667	162 746 795 045	67 570 986 207	67 975 348 860

Ensimmäisessä ja toisessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa sekä velkapaperiohjelmassa hankittujen arvopaperien jaksotettuun hankintamenuun perustuvan arvon lasku johtui arvopaperien erääntymisestä.

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissa hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti.

Vuosittain tehdään vuoden lopun tietoihin perustuvat arvonalentumistestit, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy. Testeissä arvioidaan ohjelmakohtaisesti tapahtumia, jotka voivat johtaa arvopaperien arvon alentumiseen. Jos tällaisia tapahtumia havaitaan, tutkitaan perusteellisemmin, aiheutuuko niistä muutoksia arvopapereista odotettavissa olevaan kassavirtaan. Testien tulosten perusteella EKP ei kirjannut vuonna 2017 rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista arvonalentumistappioita.

5 Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

5.1 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset

Erään sisältyvät ne EKP:n saamiset kansallisilta keskuspankeilta, jotka syntyvät euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit"). Erälle lasketaan päivittäin korkoa, joka perustuu viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon³¹ (ks. liitetietojen kohta 22.2, "Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä").

³¹ Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko on 16.3.2016 lähtien ollut 0,00 %.

6 Muut saamiset

6.1 Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus

Käyttöomaisuuteen sisältyvät 31.12.2017 seuraavat pääerät:

	2017 €	2016 €	Muutos €
Kustannuserä			
Maa-alueet ja rakennukset	1 006 108 554	1 011 662 911	(5 554 357)
Rakennelmat	221 866 010	221 888 762	(22 752)
ATK-laitteet ja ohjelmistot	109 919 236	88 893 887	21 025 349
Koneet, kalusteet ja moottoriajoneuvot	95 383 187	96 197 706	(814 519)
Rakenteilla oleva omaisuus	3 364 162	3 024 459	339 703
Muu käyttöomaisuus	10 082 651	9 713 742	368 909
Kustannukset yhteensä	1 446 723 800	1 431 381 467	15 342 333
Kertyneet poistot			
Maa-alueet ja rakennukset	(95 622 635)	(72 284 513)	(23 338 122)
Rakennelmat	(47 644 949)	(31 590 282)	(16 054 667)
ATK-laitteet ja ohjelmistot	(74 188 322)	(57 935 440)	(16 252 882)
Koneet, kalusteet ja moottoriajoneuvot	(31 856 677)	(29 107 438)	(2 749 239)
Muu käyttöomaisuus	(1 393 040)	(1 138 207)	(254 833)
Kertyneet poistot yhteensä	(250 705 623)	(192 055 880)	(58 649 743)
Kirjanpitoarvo (netto)	1 196 018 177	1 239 325 587	(43 307 410)

Nettomääräinen kustannusten kasvu erässä ”ATK-laitteet ja ohjelmistot” johtui investoinneista, joita tehtiin palvelimiin, tallennuskapasiteettiin, verkkokomponentteihin ja ohjelmistoihin nykyisen teknisen infrastruktuurin vahvistamiseksi.

EKP:n päärakennuksesta ei kirjattu arvonalentumistappioita vuoden lopulla suoritettujen arvonalentumistestien perusteella.

6.2 Muut rahoitusvarat

Erä sisältää pääasiassa EKP:n omien varojen sijoitukset EKP:n pääoman ja rahastojen sekä valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskin sekä kullan hintariskin varalle luodun varauksen vastaerinä. Siihen sisältyy myös 3 211 Kansainvälisen järjestelypankin osaketta, jotka on kirjattu taseeseen hankintahintaan (41,8 miljoonaa euroa).

Muihin rahoitusvaroihin kuuluvat seuraavat erät:

	2017 €	2016 €	Muutos €
Euromääräiset sekkitilitalletukset	30 000	30 000	0
Euromääräiset arvopaperit	18 416 779 029	19 113 074 101	(696 295 072)
Euromääräiset käänteiset reposopimukset	2 043 990 172	1 463 994 460	579 995 712
Muu rahoitusomaisuus	41 833 941	41 830 662	3 279
Yhteensä	20 502 633 142	20 618 929 223	(116 296 081)

Erän nettomääräinen supistuminen vuonna 2017 johtui pääasiassa EKP:n omien varojen sijoitussalkkuun sisältyvien euromääräisten arvopapereiden markkina-arvon laskusta.

6.3 Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot

Tämä erä koostuu pääasiassa 31.12.2017 avoinna olleiden valuuttaswap- ja -termiinisopimusten arvostusmuutoksista (ks. liitetietojen kohta 19, "Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset"), joita on yhteensä 450,3 miljoonan euron edestä (837,4 miljoonaa euroa vuonna 2016). Arvostusmuutoksia syntyy, kun sopimukset muunnetaan euromääräisiksi tasepäivän valuuttakurssiin. Tämä euroarvo voi poiketa siitä arvosta, joka saadaan muuntamalla sopimukset euromääräisiksi kunkin valuutan tasepäivän keskikurssiin (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohdat "Taseen ulkopuoliset erät" ja "Kulta ja valuuttamääräiset erät").

Erään kuuluvat myös avoinna olevien koronvaihtosopimusten arvostusvoitot (ks. liitetietojen kohta 18, "Koronvaihtosopimukset").

6.4 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Vuonna 2017 erään sisältyi 2 476,3 miljoonaa euroa arvopapereista kertyneitä korkosaamisia (ml. hankinnan yhteydessä maksetut korot) (1 924,5 miljoonaa euroa vuonna 2016; ks. liitetietojen kohta 2.2, "Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta sekä valuuttamääräiset saamiset euroalueelta", kohta 4, "Euromääräiset arvopaperit euroalueelta", sekä kohta 6.2, "Muut rahoitusvarat").

Erään kirjataan myös eurojärjestelmän yhteisistä hankkeista kertyneitä tuottoja (ks. liitetietojen kohta 27, "Muut tuotot"), maksettuja ennakoita ja muusta rahoitusomaisuudesta kertyneitä korkotuottoja.

6.5 Sekalaiset erät

Tähän erään sisältyvät EKP:n ennakkovoitonjako johtuvat saamiset (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Ennakkovoitonjako" sekä liitetietojen kohta 11.2, "Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)").

Lisäksi erään sisältyy 491,6 miljoonan euron arvosta (804,3 miljoonaa euroa vuonna 2016) vuoden 2017 lopussa avoinna olleisiin valuuttaswap- ja -termiinisolopimuksiin liittyviä saamia, jotka aiheutuvat siitä, että sopimukset muunnetaan euromääräisiksi kunkin valuutan tasepäivän keskipurssiin, jolloin niiden euroarvo voi poiketa siitä arvosta, jolla sopimukset on alun perin kirjattu (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Taseen ulkopuoliset erät”).

7 Liikkeessä olevat setelit

Tämä erä sisältää EKP:n osuuden (8 %) liikkeessä olevista euroseteleistä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

8 Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Eurojärjestelmän keskuspankit antavat julkisen sektorin velkapapereiden ostohjelmassa ostamiaan arvopapereita lainaan. Ne voivat hyväksyä lainausoperaatioissa myös käteisvakuuksia, ilman että käteistä tarvitsee sijoittaa uudelleen. EKP:n tapauksessa arvopaperilainauksesta huolehtii ulkopuolinen varainhoitaja.

Tällaisten euroalueen luottolaitosten kanssa suoritettujen julkisen sektorin velkapapereiden lainaustapahtumien arvo oli 1,1 miljardia euroa 31.12.2017 (1,9 miljardia euroa vuonna 2016). Koska lainaustapahtumissa vakuudeksi saatu ja TARGET2-tileille siirretty käteinen oli vuoden lopussa sijoittamatta, arvopaperilainausoperaatiot kirjattiin taseeseen (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Käänteisoperaatiot”).³²

9 Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

9.1 Muut velat

Erään sisältyy 1 150,1 miljoonan euron arvosta (1 060,0 miljoonaa euroa vuonna 2016) talletuksia ja maksuja, joita EURO1- ja RT1-järjestelmien³³ osallistajat ovat suorittaneet tai joita niiden puolesta on suoritettu EKP:lle ja joita käytetään vakuutena EURO1-järjestelmässä ja RT1-järjestelmässä välitettävien maksujen selvityksessä.

³² Arvopaperilainauksetapahtumat, joissa saatuja käteisvakuuksia ei ole sijoittamatta vuoden lopussa, kirjataan taseen ulkopuolisille tileille (ks. liitetietojen kohta 16, ”Arvopaperilainaus”).

³³ EURO1- ja RT1-järjestelmiä ylläpitää ABE CLEARING S.A.S -yhtiö (EBA Clearing).

10 Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Erä koostui 31.12.2017 pääasiassa pysyvään valuutanvaihtojärjestelyyn liittyvästä 10,1 miljardin euron velasta Federal Reserve Bank of New Yorkille (vuoden 2016 lopussa 4,1 miljardia euroa). EKP saa Yhdysvaltain keskuspankilta swap-operaatioissa Yhdysvaltain dollareita voidakseen tarjota lyhytaikaista dollarimääräistä rahoitusta eurojärjestelmän vastapuolille. EKP tekee samanaikaisesti swap-sopimuksia euroalueen maiden kansallisten keskuspankkien kanssa, ja nämä suorittavat saamillaan varoilla Yhdysvaltain dollarin määräisiä likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita eurojärjestelmän vastapuolten kanssa. Swap-sopimuksista syntyy eurojärjestelmän sisäisiä saamia EKP:n ja kansallisten keskuspankkien kesken (ks. liitetietojen kohta 11.2, ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)”). Swap-sopimuksista johtuvat saamiset Yhdysvaltain keskuspankilta ja euroalueen kansallisilta keskuspankeilta ja velat näille keskuspankeille kirjataan taseen ulkopuolisille tileille (ks. liitetietojen kohta 19, ”Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset”).

Erään sisältyy myös 6,1 miljardia euroa TARGET2-maksuista johtuvia tai niiden vastaeränä olevia euroalueen ulkopuolisten keskuspankkien saamia EKP:ltä (vuoden 2016 lopussa 9,5 miljardia euroa). Näiden saamisten pieneneminen vuonna 2017 johtui euroalueen ulkopuolelta euroalueelle suoritetuista maksuista.

Erään sisältyy lisäksi avoinna oleviin arvopaperilainautapahtumiin liittyvä 3,4 miljardin euron velka (vuoden 2016 lopussa 3,1 miljardia euroa), joka johtuu euroalueen ulkopuolelle lainattujen julkisen sektorin velkapapereiden vakuudeksi saadun käteisen siirtämisestä TARGET2-tileille (ks. liitetietojen kohta 8, ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille”).

11 Eurojärjestelmän sisäiset velat

11.1 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat

Erään sisältyvät eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä EKP:lle siirrettyihin varantoihin perustuvat velat euroalueen kansallisille keskuspankeille. Veloissa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2017.

	1.1.2015 alkaen €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1 435 910 943
Deutsche Bundesbank	10 429 623 058
Eesti Pank	111 729 611
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	672 637 756
Bank of Greece	1 178 260 606
Banco de España	5 123 393 758
Banque de France	8 216 994 286
Banca d'Italia	7 134 236 999
Central Bank of Cyprus	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892
Lietuvos bankas	239 453 710
Banque centrale du Luxembourg	117 640 617
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	37 552 276
De Nederlandsche Bank	2 320 070 006
Oesterreichische Nationalbank	1 137 636 925
Banco de Portugal	1 010 318 483
Banka Slovenije	200 220 853
Národná banka Slovenska	447 671 807
Suomen Pankki	728 096 904
Yhteensä	40 792 608 418

EKP maksaa varoille viimeisimpään käytävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa (ks. liitetietojen kohta 22.3, ”Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko”).

11.2 Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

Vuonna 2017 erään sisältyivät pääasiassa euroalueen kansallisten keskuspankkien TARGET2-maksuihin liittyvät saamiset EKP:ltä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”EKPJ:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset”). Erän kasvu johtui pääasiassa laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtyjen arvopaperiostojen selvittämisestä TARGET2-järjestelmässä (ks. liitetietojen kohta 4, ”Euromääräiset arvopaperit euroalueelta”). Nettovelan kasvua hillitsi kansallisten keskuspankkien kanssa tehtyjen, Yhdysvaltain dollarin määräisiin likviditeettiä lisääviin operaatioihin liittyvien swap-sopimusten kannan kasvu.

TARGET2-maksuihin liittyvien positioiden (paitsi dollarimääräisiin likviditeettiä lisääviin operaatioihin liittyvistä swap-sopimuksista aiheutuvien positioiden) korko lasketaan päivittäin viimeisimmän käytävissä olevan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikoron perusteella.

Erään sisältyvät myös EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien saamiset (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Ennakkovoitonjako”).

	2017 €	2016 €
TARGET2-maksuihin liittyvät velat euroalueen kansallisille keskuspankeille	1 263 961 444 256	1 058 484 156 256
TARGET2-maksuihin liittyvät saamiset euroalueen kansallisilta keskuspankeilta	(1 047 197 405 166)	(908 249 140 203)
EKP:n ennakovoitonjakoon liittyvät velat euroalueen kansallisille keskuspankeille	987 730 460	966 234 559
Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	217 751 769 550	151 201 250 612

12 Muut velat

12.1 Taseen ulkopuolisten erien arvostuserot

Tämä erä koostuu pääasiassa 31.12.2017 avoinna olleiden valuuttaswap- ja -termiinisopimusten arvostusmuutoksista (ks. liitetietojen kohta 19, "Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset"). Arvostusmuutokset syntyvät, kun sopimukset muunnetaan euromääräisiksi tasepäivän valuuttakurssiin. Tämä euroarvo voi poiketa siitä arvosta, joka saadaan muuntamalla sopimukset euromääräisiksi kunkin valuutan tasepäivän keskikurssiin (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohdat "Taseen ulkopuoliset erät" ja "Kulta ja valuuttamääräiset erät").

Tähän erään kuuluvat myös avoinna olevien koronvaihtosopimusten arvostustappiot (ks. liitetietojen kohta 18, "Koronvaihtosopimukset").

12.2 Siirtovelat ja saadut ennakot

Vuoden 2017 lopussa erään sisältyi hallinnollisia siirtyviä eriä, pääasiassa yhteiseen valvontamekanismiin liittyviä saatuja ennakkoja (ks. liitetietojen kohta 25, "Maksukate") ja rahoitusinstrumentteihin liittyviä siirtyviä eriä.

	2017 €	2016 €	Muutos €
Hallinnolliset siirtyvät erät	41 447 444	20 723 173	20 724 271
Rahoitusinstrumentit	6 767 861	3 621 142	3 146 719
Saadut ennakot	28 068 263	41 089 798	(13 021 535)
Valuuttavarantojen siirrot EKP:lle	0	3 611 845	(3 611 845)
Yhteensä	76 283 568	69 045 958	7 237 610

12.3 Sekalaiset erät

Erään sisältyi edellisen vuoden tapaan velkoja (tai saamisia; ks. liitetietojen kohta 19, "Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset"), jotka liittyvät valuuttaswap- ja -termiinisopimukseen ja jotka aiheutuvat siitä, että sopimukset muunnetaan euromääräisiksi kunkin valuutan tasepäivän keskikurssiin, jolloin niiden euroarvo voi poiketa siitä arvosta, jolla sopimukset on alun perin kirjattu (ks.

kirjanpitoperiaatteiden kohta "Taseen ulkopuoliset erät"). Näitä 31.12.2017 avoinna olleisiin valuuttaswap- ja -termiinisopimuksiin liittyviä velkoja oli vuoden 2017 lopussa 498,3 miljoonaa euroa (714,9 miljoonaa euroa vuonna 2016).

Erään sisältyy lisäksi EKP:n henkilöstön ja johtokunnan jäsenten sekä EKP:n palveluksessa olleiden valvontaelimen jäsenten työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin ja muihin pitkäaikaisetuksiin liittyvä etuusperäinen nettovelka. Erään sisältyvät myös EKP:n työntekijöiden työsuhteen päättymiseen liittyvät etuudet.

*Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaiset etuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet*³⁴

Tase

Taseeseen kirjattiin seuraavat määrät, jotka koskevat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia, muita pitkäaikaisetuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia:

	2017 Työntekijät milj. €	2017 Johtokunta ja valvonta- elin milj. €	2017 Yhteensä milj. €	2016 Työntekijät milj. €	2016 Johtokunta ja valvonta- elin milj. €	2016 Yhteensä milj. €
Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	1 510,0	28,9	1 538,9	1 361,3	27,7	1 388,9
Etuuspohjaisen järjestelyn varojen käypä arvo	(1 017,1)	-	(1 017,1)	(878,0)	-	(878,0)
Taseeseen kirjattu etuusperäinen nettovelka	492,9	28,9	521,8	483,3	27,7	510,9

Vuonna 2017 työntekijöihin liittyvän etuusperäisen velvoitteen nykyarvo oli 1 510,0 miljoonaa euroa (1 361,3 miljoonaa euroa vuonna 2016). Siinä oli mukana 224,6 miljoonaa euroa rahastoimattomia työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia (muita kuin eläkkeitä), muita pitkäaikaisetuksia ja työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia (187,0 miljoonaa euroa vuonna 2016). Johtokunnan ja valvontaelimen jäseniin liittyvän velvoitteen nykyarvo oli 28,9 miljoonaa euroa (27,7 miljoonaa euroa vuonna 2016). Velvoite koskee yksinomaan työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin ja muihin pitkäaikaisetuksiin käytettäviä rahastoimattomia järjestelyjä.

Tuloslaskelma

Vuonna 2017 tuloslaskelmaan kirjattiin seuraavat määrät:

³⁴ Pyörästysten vuoksi loppusummat eivät välttämättä täsmää tämän osan taulukoissa.

	2017 Työntekijät milj. €	2017 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2017 Yhteensä milj. €	2016 Työntekijät milj. €	2016 Johtokunta ja valvontaelin milj. €	2016 Yhteensä milj. €
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	153,2	1,9	155,1	104,4	1,6	106,0
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	4,1	-	4,1	-	-	-
Etuuspohjaisen nettovelan nettokorko	10,1	0,6	10,7	9,7	0,6	10,3
<i>Etuuspohjaisesta veloitteesta johtuva korkomeno</i>	28,3	0,6	28,9	29,1	0,6	29,8
<i>Etuuspohjaisen järjestelyn varojen korkotuotto</i>	(18,2)	-	(18,2)	(19,5)	-	(19,5)
Muiden pitkäaikaisetuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat (voitot)/tappiot	(0,9)	0,2	(0,7)	0,6	0,1	0,7
Vakuutusmatemaattinen arvio yhteensä	166,5	2,7	169,2	114,6	2,4	117,0
Uraisiirtymäohjelmaa koskevan varauksen purkaminen	(9,0)	-	(9,0)	-	-	-
Yhteensä (siirto erään "Henkilöstökulut" varauksen purkamisen jälkeen)	157,5	2,7	160,2	114,6	2,4	117,0

Vuonna 2017 tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot kasvoivat 155,1 miljoonaan euroon (106,0 miljoonaa euroa vuonna 2016) pääasiassa tilapäisen urasiirtymäohjelman käyttöönoton vuoksi. Ohjelman tarkoituksena on auttaa EKP:n palveluksessa pitkään olleita työntekijöitä tietyin edellytyksin siirtymään urallaan vapaaehtoisesti EKP:n ulkopuolelle. Uraisiirtymäohjelmaa varten vuonna 2016 perustetun 9,0 miljoonan euron suuruisen varauksen purkaminen hillitsi ohjelmasta aiheutuvaa henkilöstökulujen kasvua.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvia menoja syntyi vuonna 2017 pitkäaikaishoitoa koskevan etuuspohjaisen järjestelyn käyttöönoton vuoksi. Järjestelystä katetaan lääketieteellisen hoidon piiriin kuulumaton hoiva-apu. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot koskevat nykyisiä eläkeläisiä, joilla on oikeus saada välittömästi etuuksia uudesta järjestelystä.

Etuuspohjaisen veloitteen ja etuuspohjaisen järjestelyn varojen muutos sekä uudelleen määrittämisestä johtuvat muutokset

Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo muuttui seuraavasti:

	2017 Työntekijät	2017 Johtokunta ja valvonta- elin	2017 Yhteensä	2016 Työntekijät	2016 Johtokunta ja valvonta- elin	2016 Yhteensä
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Etuuspohjainen velvoite vuoden alussa	1 361,3	27,7	1 388,9	1 116,7	24,1	1 140,8
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	153,2	1,9	155,1	104,4	1,6	106,0
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	4,1	-	4,1	-	-	-
Etuuspohjaisesta velvoitteesta johtuva korkomeno	28,3	0,6	28,9	29,1	0,6	29,8
Etuuspohjaisen järjestelyn osallistujien suorittamat maksut ³⁵	23,1	0,2	23,3	19,5	0,2	19,8
Maksetut etuudet	(11,9)	(0,9)	(12,7)	(8,6)	(0,8)	(9,5)
Uudelleen määrittämisestä johtuvat (voitot)/tappiot	(48,1)	(0,6)	(48,7)	100,2	1,9	102,1
Etuuspohjainen velvoite vuoden lopussa	1 510,0	28,9	1 538,9	1 361,3	27,7	1 388,9

Etuuspohjaisen veloitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot olivat yhteensä 48,7 miljoonaa euroa vuonna 2017. Niiden kasvu johtui siitä, että vuonna 2017 diskonttokorko nousi 2,1 prosenttiin (2 % vuonna 2016) ja tulevia eläkekorotuksia koskevia oletuksia alennettiin 1,3 prosenttiin (1,4 % vuonna 2016).

Työntekijöiden etuuspohjaisen järjestelyn varojen käypä arvo muuttui vuonna 2017 seuraavasti:

	2017 milj. €	2016 milj. €
Järjestelyn varojen käypä arvo vuoden alussa	878,0	755,3
Etuuspohjaisen järjestelyn varojen korkotuotto	18,2	19,5
Uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot	54,6	44,7
Työnantajan suorittamat maksut	51,8	45,0
Etuuspohjaisen järjestelyn osallistujien suorittamat maksut	23,1	19,5
Maksetut etuudet	(8,6)	(6,0)
Järjestelyn varojen käypä arvo vuoden lopussa	1 017,1	878,0

Etuuspohjaisen järjestelyn varojen uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot vuosina 2017 ja 2016 johtuivat rahasto-osuuksille kertyneistä odotettua suuremmista korkotuotoista.

Uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot (ks. liitetietojen kohta 14, "Arvonmuutostilit") muuttuivat vuonna 2017 seuraavasti:

³⁵ Työntekijöiden suorittamien pakollisten maksujen määrä on 7,4 % ja EKP:n maksujen määrä 20,7 % peruspalkasta.

	2017 milj. €	2016 milj. €
Uudelleen määrittämisestä johtuvat tappiot vuoden alussa	(205,1)	(148,4)
Järjestelyn varoihin liittyvät voitot	54,6	44,7
Velvoitteeseen liittyvät voitot/(tappiot)	48,7	(102,1)
Tuloslaskelmaan kirjatut tappiot	(0,7)	0,7
Erään "Arvonmuutostilit" kirjatut uudelleen määrittämisestä johtuvat tappiot vuoden lopussa	(102,5)	(205,1)

Käytetyt oletukset

Tässä kohdassa mainittuja arvostuksia valmistellessaan aktuaarit ovat käyttäneet johtokunnan kirjanpito- ja julkistamistarkoituksiin hyväksymiä oletuksia. Seuraavassa esitetään tärkeimmät oletukset, joita on käytetty työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ja muita pitkäaikaisuuksia koskevien vastuiden laskemisessa:

	2017 %	2016 %
Diskonttokorko	2,10	2,00
Etuuspohjaisen järjestelyn varojen odotettu tuotto ³⁶	3,10	3,00
Tulevat yleiset palkankorotukset ³⁷	2,00	2,00
Tulevat eläkekorotukset ³⁸	1,30	1,40

Työntekijöiden maksuperusteiseen osaan suorittamat vapaaehtoiset maksut vuodelta 2017 olivat 149,9 miljoonaa euroa (133,2 miljoonaa euroa vuonna 2016). Maksut sijoitetaan osaksi järjestelyn varoja, ja niistä syntyy samansuuruinen velvoite.

13 Varaukset

Tämä erä koostuu pääasiassa varauksesta valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten.

Valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten tehdyllä varauksella katetaan (EKP:n neuvoston tarveharkinnan mukaan) tulevia realisoituneita ja realisoitumattomia tappioita. Varauksen tarvetta ja suuruutta tarkistetaan EKP:n vuosittaisen riskiarvion perusteella. Arvioinnissa otetaan huomioon useita tekijöitä. Varauksessa ja EKP:n yleisrahastossa olevien varojen summa ei saa olla suurempi kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta.

³⁶ Oletuksia käytettiin laskettaessa pääomataatuilla varoilla rahoitettua osaa etuuspohjaisesta velvoitteesta.

³⁷ Lisäksi otetaan huomioon tulevat henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuvat palkankorotukset. Oletettu korotus (enintään 1,8 % vuodessa) määräytyy kunkin osallistujan iän mukaan.

³⁸ EKP:n eläkejärjestelmän sääntöjen mukaisesti eläkkeitä korotetaan vuosittain. Mikäli EKP:n työntekijöiden palkkojen yleistarkistukset jäävät alle hintainflaation, eläkekorotukset tehdään palkkojen yleistarkistusten mukaisesti. Mikäli palkkojen yleistarkistukset ylittävät hintainflaation, niitä sovelletaan eläkekorotuksia määritettäessä, edellyttäen että EKP:n eläkejärjestelmän rahoitusasema sen sallii.

Valuuttakurssi-, korko- ja luottoriskiä sekä kullan hintariskiä varten tehty varaus oli 31.12.2017 suuruudeltaan 7 619 884 851 euroa eli sama kuin vuotta aiemmin. Varaus on siis samansuuruinen kuin euroalueen kansallisten keskuspankkien maksama osuus EKP:n pääomasta.

14 Arvonmuutostilit

Arvonmuutostilit sisältävät saamisista ja veloista kirjatut realisoitumattomat voitot (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohdat "Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet", "Kulta ja valuuttamääräiset erät", "Arvopaperit" sekä "Taseen ulkopuoliset erät"). Arvonmuutostilit sisältävät myös työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvän etuusperustaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, muut pitkäaikaiset etuudet ja työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet" sekä liitetietojen kohta 12.3, "Sekalaiset erät").

	2017 €	2016 €	Muutos €
Kulta	13 664 030 012	13 926 380 231	(262 350 219)
Valuutat	7 851 010 723	14 149 471 665	(6 298 460 942)
Arvopaperit ja muut instrumentit	532 971 621	755 494 021	(222 522 400)
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvä etuusperustainen nettovelka	(102 540 109)	(205 078 109)	102 538 000
Yhteensä	21 945 472 247	28 626 267 808	(6 680 795 561)

Arvonmuutostilien saldon pieneneminen johtuu etupäässä euron vahvistumisesta suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin vuonna 2017.

Vuoden lopun arvostuksessa käytettiin seuraavia valuuttakursseja:

Valuuttakurssit	2017	2016
Yhdysvaltain dollari / euro	1,1993	1,0541
Japanin jeni / euro	135,01	123,40
Kiinan renminbi / euro	7,8044	7,3202
euro / erityinen nosto-oikeus	1,1876	1,2746
euro/kultaunssi	1 081,881	1 098,046

15 Pääoma ja rahastot

15.1 Pääoma

EKP:n merkitty pääoma on 10 825 007 069 euroa, ja euroalueen ja sen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien maksama pääoma on yhteensä 7 740 076 935 euroa.

Euroalueen kansalliset keskuspankit ovat maksaneet merkitsemänsä osuudet EKP:n pääomasta kokonaisuudessaan. Niiden maksaman pääoman määrä on 1.1.2015 lähtien ollut 7 619 884 851 euroa (ks. taulukko).³⁹

	Jakoperuste 1.1.2015 alkaen ⁴⁰ %	Maksettu pääoma 1.1.2015 alkaen €
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	268 222 025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997
Eesti Pank	0,1928	20 870 614
Banc Ceannais na hÉireann/ Central Bank of Ireland	1,1607	125 645 857
Bank of Greece	2,0332	220 094 044
Banco de España	8,8409	957 028 050
Banque de France	14,1792	1 534 899 402
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 236
Latvijas Banka	0,2821	30 537 345
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764
Bank Ċentrali ta' Malta/ Central Bank of Malta	0,0648	7 014 605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 714
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 180
Suomen Pankki	1,2564	136 005 389
Yhteensä	70,3915	7 619 884 851

Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden keskuspankkien tulee osallistua EKP:n toimintakuluihin maksamalla 3,75 % merkitsemästään EKP:n pääomasta. Niiden maksamat osuudet ovat olleet 1.1.2015 lähtien yhteensä 120 192 083 euroa. Euroalueen ulkopuolisten maiden kansallisilla keskuspankeilla ei ole oikeutta osuuksiin EKP:n jakokelpoisesta voitosta, eivätkä ne ole velvollisia kattamaan EKP:n mahdollisia tappioita.

Euroalueen ulkopuolisten maiden kansalliset keskuspankit ovat maksaneet seuraavat määrät:

³⁹ Yksittäiset summat on pyöristetty lähimpään euroon. Pyöristysten vuoksi loppusummat eivät välttämättä täsmää.

⁴⁰ Kansallisten keskuspankkien osuuksia EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperusteessa tarkistettiin edellisen kerran 1.1.2014. Liettuan ottaessa euron käyttöön 1.1.2015 euroalueen kansallisten keskuspankkien yhteenlaskettu pääomaosuus kuitenkin kasvoi ja euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien pääomaosuus pieneni. Sen jälkeen ei ole tapahtunut muutoksia.

	Jakoperuste 1.1.2015 alkaen %	Maksettu pääoma 1.1.2015 alkaen €
Българска народна банка (Bulgarian keskuspankki)	0,8590	3 487 005
Česká národní banka	1,6075	6 525 450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6 037 512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2 444 963
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5 601 129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20 796 192
Banca Națională a României	2,6024	10 564 124
Sveriges Riksbank	2,2729	9 226 559
Bank of England	13,6743	55 509 148
Yhteensä	29,6085	120 192 083

Taseen ulkopuoliset erät

16 Arvopaperilaina

EKP:n omien varojen hoitoon kuuluu sopimus arvopaperilainauksesta. Sopimuksen nojalla nimetty ulkopuolinen varainhoitaja suorittaa EKP:n puolesta arvopapereiden lainaustapahtumia.

EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti EKP antaa lainaan myös kolmessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa hankkimiaan arvopapereita sekä sellaisia velkapaperiohjelmassa hankittuja arvopapereita, jotka ovat ostokelpoisia myös julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman ehtojen mukaan.⁴¹

Arvopaperilainaustapahtumat, joissa saatuja käteisvakuuksia ei ole vuoden lopussa sijoittamatta, kirjataan taseen ulkopuolisille tileille.⁴² Tällaisia lainaustapahtumia oli 31.12.2017 avoinna 13,4 miljardin euron arvosta (10,9 miljardia euroa vuonna 2016). Määrästä 7,2 miljardia euroa liittyi rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävien arvopapereiden lainaustapahtumiin (3,9 miljardia euroa vuonna 2016).

17 Korkofutuurit

Valuuttamääräisiä korkofutuurisopimuksia oli 31.12.2017 avoinna seuraavasti:

Valuuttamääräiset korkofutuurit	2017 Sopimusarvo €	2016 Sopimusarvo €	Muutos €
Ostot	6 518 052 197	558 770 515	5 959 281 682
Myynnit	6 584 789 977	2 258 798 975	4 325 991 002

Sopimuksia tehtiin osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa.

18 Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimuksia oli 31.12.2017 avoinna 415,9 miljoonan euron nimellisarvosta (vuoden 2016 lopussa 378,3 miljoonaa euroa). Sopimuksia tehtiin osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa.

⁴¹ EKP ei tee ostoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa eikä siis myöskään anna lainaan yrityssektorin velkapapereita.

⁴² Arvopaperilainaustapahtumat, joissa saatuja käteisvakuuksia on sijoittamatta vuoden lopussa, kirjataan tasetileille (ks. liitetietojen kohta 8, "Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille", ja kohta 10, "Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle").

19 Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset

Valuuttavarannon hoito

Valuuttaswap- ja -termiinisopimuksia tehtiin vuonna 2017 osana EKP:n valuuttavarannon hoitoa. Sopimuksiin liittyviä saamia ja velkoja oli 31.12.2017 avoimna seuraavasti:

Valuuttaswap- ja -termiinisopimukset	2017 €	2016 €	Muutos €
Saamiset	2 731 848 697	3 123 544 615	(391 695 918)
Velat	2 719 012 506	2 855 828 167	(136 815 661)

Likviditeettiä lisäävät operaatiot

Vuoden aikana syntyi Yhdysvaltain dollarin määräisen likviditeetin jakamiseen eurojärjestelmän vastapuolille liittyviä dollarimääräisiä saamia ja velkoja, joissa maksun suorituspäivä on vuonna 2017 (ks. liitetietojen kohta 10, ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”).

20 Luotonanto- ja luotonotto-operaatioiden hoito

Vuonna 2017 EKP jatkoi Euroopan rahoituksen vakautusmekanismiin (ERVM), Euroopan rahoitusvakaussäilytysmekanismiin (ERVV) ja Euroopan vakaussäilytysmekanismiin (EVM) liittyvien EU:n luotonanto- ja luotonotto-operaatioiden sekä Kreikan lainajärjestelysopimukseen liittyvien maksujen hoitamista. Vuoden aikana EKP käsitteli näihin operaatioihin liittyviä maksuja sekä EVM:n peruspääoman maksamiseen liittyviä jäsenmaksuja.

21 Vireillä olevista oikeusjutuista johtuvat ehdolliset velat

EKP:tä ja muita EU:n toimielimiä vastaan on vireillä neljä kannetta. Kantajina ovat kyproslaisten pankkien tallettajat, osakkeenomistajat ja joukkolainojen haltijat väittävät kärsineensä taloudellisia tappioita toimista, jotka heidän mielestään ovat johtaneet luottolaitosten uudelleenjärjestelyyn Kyproksen rahoitustukiohjelman yhteydessä. Jo vuonna 2014 unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 12 vastaavaa tapauskokonaisuutta eikä ottanut niitä käsiteltäväkseen. Kahdeksasta hylkäyspäätöksestä valitettiin. Kaikissa tapauksissa unionin tuomioistuin joko vahvisti hylkäyspäätöksen tai ratkaisi asian EKP:n eduksi vuonna 2016. EKP:n roolina rahoitustukiohjelman laatimisessa oli ainoastaan toimia teknisenä neuvonantajana (yhteistyössä Euroopan komission kanssa) EVM-sopimuksen mukaisesti, minkä lisäksi EKP antoi kriisintarkkailua koskevasta Kyproksen lakiluonnoksesta lausunnon, joka ei ollut sitova. Näin ollen oikeusjutuista ei odoteta aiheutuvan tappioita EKP:lle.

Tuloslaskelman liitetiedot

22 Korkokate

22.1 Korkotuotot valuuttavarannosta

Tähän erään sisältyy EKP:n valuuttavarannosta kertyneiden korkotuottojen ja -kuluja erotus seuraavasti:

	2017 €	2016 €	Muutos €
Korkotuotot sekkitileistä	5 111 897	1 499 288	3 612 609
Korkotuotot rahamarkkinatalletuksista	54 839 007	18 095 835	36 743 172
Korkokulut reposopimuksista	(1 101 476)	(34 017)	(1 067 459)
Korkotuotot käänteisistä reposopimuksista	37 067 062	12 745 338	24 321 724
Korkotuotot arvopapereista	389 779 270	304 958 993	84 820 277
Korkotuotot/(korkokulut) koronvaihtosopimuksista	(109 873)	19 080	(128 953)
Korkotuotot valuuttaswap- ja -termiinisopimuksista	48 575 683	33 157 253	15 418 430
Korkotuotot valuuttavarannosta (netto)	534 161 570	370 441 770	163 719 800

Korkokatteen kasvu vuonna 2017 johtui pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisen salkun korkotuoton kasvusta.

22.2 Korkotuotot euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä

Tämä erä sisältää korkotuotot, jotka liittyvät EKP:n 8 prosentin osuuteen liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisarvosta (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit" ja liitetietojen kohta 5.1, "Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät saamiset"). Vuonna 2017 tämä korkotuotto oli nolla, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden 0 %.

22.3 Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvien kansallisten keskuspankkien saamisten korko

Tässä erässä esitetään valuuttavarantojen siirtoon perustuvilla euroalueen kansallisten keskuspankkien saamisille maksetut korot (ks. liitetietojen kohta 11.1, "Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat velat"). Vuonna 2017 tämä korko oli nolla, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden 0 %.

22.4 Muut korkotuotot ja muut korkomenot

Vuonna 2017 suurimman osan näistä eristä muodostivat EKP:n rahapolitiikan harjoittamista varten hankkimista arvopapereista kertyneet korkotuotot ja -kulut, joista syntyi 1,1 miljardin euron suuruinen korkokate (1,0 miljardia euroa vuonna 2016). Määrään sisältyi 0,6 miljardia euroa laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa ostetuista arvopapereista kertynyttä korkokatetta (0,4 miljardia euroa vuonna 2016) ja 0,4 miljardia euroa velkapaperiohjelmassa hankituista arvopapereista kertynyttä korkokatetta (0,5 miljardia euroa vuonna 2016), josta 154,5 miljoonaa euroa kertyi EKP:n hallussa olevista Kreikan valtion joukkolainoista (185,3 miljoonaa euroa vuonna 2016).

Loppu koostui pääasiassa korkotuloista ja -kuluista, joita kertyi EKP:n omien varojen sijoituksista (ks. liitetietojen kohta 6.2, ”Muut rahoitusvarat”) sekä muista korollisista saamisista ja veloista.

23 Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot

Vuonna 2017 kirjattiin seuraavat rahoitustoiminnan realisoituneet nettovoitot:

	2017 €	2016 €	Muutos €
Hintojen muutoksesta aiheutuneet realisoituneet voitot (netto)	22 249 008	159 456 244	(137 207 236)
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja kullan hinnan muutoksesta aiheutuneet voitot (netto)	138 820 035	65 085 498	73 734 537
Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot (netto)	161 069 043	224 541 742	(63 472 699)

Hintojen muutoksesta aiheutuneita realisoituneita nettovoittoja kertyy arvopaperien, korkofutuuriin ja koronvaihtosopimusten hintojen muutoksista. Hintojen muutoksesta aiheutuneiden realisoituneiden nettovoittojen supistuminen vuonna 2017 johtui pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisestä arvopaperisalkusta saatujen realisoituneiden voittojen pienenemisestä.

Valuuttakurssien ja kullan hinnan muutoksista aiheutuneiden realisoituneiden nettovoittojen kasvu johtui pääasiassa siitä, että pieni osa Yhdysvaltain dollarin määräisistä varannoista myytiin Kiinan renminbin määräisen salkun rahoittamiseksi⁴³ (ks. liitetietojen kohta 2.2, ”Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset, valuuttamääräiset lainat ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta sekä valuuttamääräiset saamiset euroalueelta”).

24 Rahoitusvarojen ja valuuttaposition arvonlennukset

Vuonna 2017 kirjattiin seuraavat rahoitusomaisuuden ja arvopaperiposition arvonlennukset:

⁴³ Ks. [13.6.2017](#) julkaistu EKP:n lehdistötiedote.

	2017 €	2016 €	Muutos €
Arvopaperien hintojen muutoksesta aiheutuneet realisoitumattomat tappiot	(78 577 070)	(148 159 250)	69 582 180
Realisoitumattomat valuuttakurssitappiot	(26 556 261)	(12 760)	(26 543 501)
Arvonlennukset yhteensä	(105 133 331)	(148 172 010)	43 038 679

Useiden Yhdysvaltain dollarin määräisessä sijoitussalkussa olevien arvopaperien markkina-arvo laski tuottojen kasvun myötä myös vuonna 2017, mistä aiheutui realisoitumattomia tappioita vuoden aikana.

Realisoitumattomat valuuttakurssitappiot johtuivat lähinnä siitä, että EKP:n Kiinan renminbin määräisten varantojen keskimääräistä hankintahintaa alennettiin vastaamaan vuoden 2017 lopun vaihtokurssia, koska renminbi oli varannon hankinnan jälkeen heikentynyt suhteessa euroon.

25 Maksukate

	2017 €	2016 €	Muutos €
Tuotot palkkioista ja maksuista	452 095 734	382 191 051	69 904 683
Kulut palkkioista ja maksuista	(12 025 845)	(10 868 282)	(1 157 563)
Maksukate	440 069 889	371 322 769	68 747 120

Tämän erän tuotot koostuivat vuonna 2017 pääasiassa valvontamaksuista sekä hallinnollisista seuraamuksista, joita valvottaville yhteisöille määrättiin sen vuoksi, etteivät ne olleet noudattaneet pankkien vakavaraisuusvaatimuksia koskevia EU:n säädöksiä (tai EKP:n antamia valvontapäätöksiä). Kulut koostuivat lähinnä maaliskuuhun 2017 mennessä maksetuista säilytyspalkkioista ja ulkopuolisille varainhoitajille maksetuista palkkioista. Varainhoitajat ostavat eurojärjestelmän toimeksiannosta hyväksyttäviä omaisuusvakuudellisia arvopapereita eurojärjestelmän puolesta.⁴⁴

Valvontatehtäviin liittyvät tuotot ja kulut

EKP ryhtyi 4.11.2014 hoitamaan valvontatehtäviään YVM-asetuksen⁴⁵ artiklan 33 mukaisesti. EKP kattaa valvontatehtävistä aiheutuvat kulut valvottavilta yhteisöiltä perittävillä vuosittaisilla valvontamaksuilla. EKP ilmoitti huhtikuussa 2017, että näiden valvontamaksujen kokonaismäärä olisi 425,0 miljoonaa euroa vuonna 2017.⁴⁶ Määrässä ovat mukana vuodelle 2017 arvioidut 464,7 miljoonan euron valvontakulut, joista on vähennetty vuodelta 2016 jäänyt 41,1 miljoonan euron

⁴⁴ Ks. [15.12.2016](#) julkaistu EKP:n lehdistötiedote.

⁴⁵ Neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁴⁶ Valvontamaksuilmoitukset lähetettiin lokakuussa 2017, ja maksujen eräpäivä oli 30.11.2017.

valvontamaksuylijäämä ja valvottavien yhteisöjen määrän tai statuksen muutoksiin liittyvät 1,4 miljoonan euron maksupalautukset⁴⁷.

EKP:n toteutuneisiin pankkivalvontakuluihin perustuvat valvontamaksutuotot vuodelta 2017 olivat 436,7 miljoonaa euroa. Arvioitujen kulujen (464,7 miljoonaa euroa) ja toteutuneiden kulujen (436,7 miljoonaa euroa) erotuksesta muodostuva 27,9 miljoonan euron nettoylijäämä vuodelta 2017 kirjataan erään ”Siirtovelat ja saadut ennakot” (ks. liitetietojen kohta 12.2, ”Siirtovelat ja saadut ennakot”) ja vähennetään vuonna 2018 perittävistä valvontamaksuista.

EKP:llä on myös oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia valvottaville yhteisöille, jos ne eivät noudata pankkien vakavaraisuusvaatimuksia koskevia EU:n säädöksiä (tai EKP:n antamia valvontapäätöksiä).⁴⁸ Seuraamuksiin liittyviä tuottoja ei oteta huomioon vuotuisten valvontamaksujen laskennassa. Ne kirjataan sen sijaan tuotoksi EKP:n tuloslaskelmaan ja jaetaan euroalueen kansallisille keskuspankeille osana EKP:n muuta voitonjakoa. Vuonna 2017 EKP määräsi valvottaville yhteisöille hallinnollisia seuraamuksia yhteensä 15,3 miljoonan euron arvosta.

Valvontatehtäviin liittyvät EKP:n tuotot muodostuivat siis vuonna 2017 seuraavasti:⁴⁹

	2017 €	2016 €	Muutos €
Valvontamaksut	436 746 219	382 151 355	54 594 864
<i>merkittäviltä yhteisöiltä tai ryhmittymiltä</i>	<i>397 493 784</i>	<i>338 418 328</i>	<i>59 075 456</i>
<i>vähemmän merkittäviltä yhteisöiltä tai ryhmittymiltä</i>	<i>39 252 435</i>	<i>43 733 027</i>	<i>(4 480 592)</i>
Määrätyt hallinnolliset seuraamukset	15 300 000	0	15 300 000
Valvontatehtäviin liittyvät tuotot yhteensä	452 046 219	382 151 355	69 894 864

Pankkivalvontakuluja aiheutuu merkittävien yhteisöjen suorasta valvonnasta, vähemmän merkittävien yhteisöjen välillisestä valvonnasta sekä yhteisiä valvontakysymyksiä käsittelevistä toiminnoista ja asiantuntijapalveluista. Valvontakuluihin lasketaan myös kulut, joita syntyy valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavissa tukitoiminnoissa, kuten toimitiloista, henkilöstöhallinnosta, hallintopalveluista, budjetista ja resurssienhallinnasta, kirjanpidosta, oikeudellisista asioista, kieli- ja viestintäpalveluista, sisäisestä tarkastuksesta, tilastoista ja tietoteknisistä palveluista vastaavissa yksiköissä.

Lisäksi EKP:n erälle valvottavalle yhteisölle määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvän 11,2 miljoonan euron maksun perinnän onnistumista pidettiin epävarmana, koska yhteisön pankkitoimilupa oli jo peruttu ja yhteisö oli parhaillaan likvidaatiossa. Saaminen kirjattiin vuoden lopussa varovaisuusperiaatteen mukaisesti

⁴⁷ Valvontamaksuista 22.10.2014 annetun EKP:n asetuksen (EU) N:o 1163/2014 (EKP/2014/41) artiklan 7 nojalla valvontamaksun suuruudessa otetaan huomioon se, jos valvottava yhteisö tai ryhmittymä on valvottavana vain osan valvontamaksukautta tai jos sen asema muuttuu merkittävästä vähemmän merkittäväksi tai päinvastoin. Muutoksista aiheutuvat perittävät maksut tai maksupalautukset otetaan huomioon myöhemmin vuosina laskettaessa vuosittaisten valvontamaksujen kokonaismäärää.

⁴⁸ Tarkempaa tietoa EKP:n määräämistä hallinnollisista seuraamuksista on [EKP:n pankkivalvontasivuilla](#).

⁴⁹ Yksittäiset summat on pyöristetty lähimpään euroon. Pyöristysten vuoksi loppusummat eivät välttämättä täsmää.

kokonaisuudessaan vähennyseräksi (ks. liitetietojen kohta 31, ”Muut kulut”). Tähän liittyvää kulua ei oteta huomioon vuotuisten valvontamaksujen laskennassa, vaan se kirjataan EKP:n tuloslaskelmaan, jolloin se pienentää EKP:n nettotulosta.

EKP:n valvontatehtäviin liittyvät toteutuneet kokonaiskulut vuodelta 2017 muodostuvat seuraavasti:

	2017 €	2016 €	Muutos €
Palkat ja etuudet	215 017 183	180 655 666	34 361 517
Rakennusten vuokra ja ylläpito	52 959 161	58 103 644	(5 144 483)
Muut toimintakulut	168 769 875	143 392 045	25 377 830
Valvontamaksujen kannalta merkitykselliset pankkivalvontatehtäviin liittyvät kulut	436 746 219	382 151 355	54 594 864
Epävarmoja hallinnollisia seuraamuksia koskeva vähennyserä	11 200 000	0	11 200 000
Pankkivalvontatehtäviin liittyvät kulut yhteensä	447 946 219	382 151 355	65 794 864

Toteutuneiden pankkivalvontakulujen kasvu vuoteen 2016 verrattuna johtui pankkivalvontahenkilöstön kokonaismäärän kasvusta sekä ulkopuolisista asiantuntijoista aiheutuvien kustannusten kasvusta, joka liittyi lähinnä sisäisten mallien erityisarviointiin.

26 Tuotot kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Osingot EKP:n hallussa olevista Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) osakkeista (ks. liitetietojen kohta 6.2, ”Muut rahoitusvarat”) kirjataan tähän erään.

27 Muut tuotot

Muita sekalaisia tuottoja kertyi vuonna 2017 pääasiassa euroalueen keskuspankkien osallistumisesta EKP:n kustannuksiin eurojärjestelmän yhteisissä hankkeissa.

28 Henkilöstökulut

Henkilöstökulujen yleinen kasvu vuonna 2017 johtui siitä, että EKP:n palveluksessa oli keskimäärin enemmän henkilöstöä kuin edellisvuonna. Henkilöstökuluja kasvattivat myös työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet, joita sisältyy EKP:n vuonna 2017 käyttöön ottamaan urasiirtymäohjelmaan (ks. liitetietojen kohta 12.3 ”Sekalaiset erät”).

Erä sisältää palkkoja, korvauksia ja lisiä, henkilöstön vakuutusmaksuja ja muita kuluja 366,0 miljoonaa euroa (349,5 miljoonaa euroa vuonna 2016). Erään sisältyy myös 169,2 miljoonaa euroa kuluja, jotka liittyvät työsuhteen päättämisen jälkeisiin etuuksiin, muihin pitkäaikaisetuuksiin ja työsuhteen päättämiseen liittyviin etuuksiin (117,0 miljoonaa euroa vuonna 2016; ks. liitetietojen kohta 12.3, ”Sekalaiset erät”).

Palkat, korvaukset ja lisät perustuvat pääpiirteissään Euroopan unionin palkkausjärjestelmään ja ovat vertailukelpoisia sen kanssa.

Johtokunnan jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille maksetaan peruspalkkaa. EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen osa-aikaisille jäsenille voidaan maksaa lisäpalkkioita sen mukaan, kuinka moneen kokoukseen kukin jäsen osallistuu. Johtokunnan jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen kokoaikaisille jäsenille maksetaan myös asumis- ja edustuslisiä. Pääjohtajalle on järjestetty asumislisän sijaan EKP:n omistuksessa oleva virka-asunto. EKP:n henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen mukaan johtokunnan ja valvontaelimen jäsenet voivat olla oikeutettuja perhe-, lapsi- ja koulutuslisiin kulloisenkin tilanteensa mukaan. Palkasta maksetaan veroa Euroopan unionille, ja siitä vähennetään työntekijän eläke-, sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksut. Lisiä ei veroteta, eikä niistä kerry eläkettä.

Johtokunnan jäsenille ja EKP:n palveluksessa oleville valvontaelimen jäsenille (mukana eivät siis ole kansallisten valvontaviranomaisten edustajat) maksettiin vuonna 2017 peruspalkkaa seuraavasti:⁵⁰

	2017 €	2016 ⁵¹ €
Mario Draghi (pääjohtaja)	396 900	389 760
Vitor Constâncio (varapääjohtaja)	340 200	334 080
Peter Praet (johtokunnan jäsen)	283 488	278 388
Benoît Cœuré (johtokunnan jäsen)	283 488	278 388
Yves Mersch (johtokunnan jäsen)	283 488	278 388
Sabine Lautenschläger (johtokunnan jäsen)	283 488	278 388
Johtokunnan peruspalkat yhteensä	1 871 052	1 837 392
Valvontaelimen peruspalkat yhteensä ⁵²	793 817	632 060
<i>Danièle Nouy (valvontaelimen puheenjohtaja)</i>	283 488	278 388
Yhteensä	2 664 869	2 469 452

Valvontaelimen osa-aikaiset jäsenet saivat lisäpalkkioita yhteensä 96 470 euroa vuonna 2017 (343 341 euroa vuonna 2016).

Johtokunnan ja valvontaelimen jäsenille maksetut korvaukset ja lisät sekä työntekijän sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksut heidän edukseen olivat yhteensä 852 998 euroa (807 475 euroa vuonna 2016). Näiden kulujen kasvu vuodesta 2016 johtui pääasiassa siitä, että valvontaelimeen liittyi uusi jäsen helmikuussa 2017.

EKP maksoi entisille johtokunnan jäsenille tai heidän huollettavilleen eläkkeitä ja työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia sekä työntekijän sairaus- ja

⁵⁰ Ilmoitetut luvut ovat bruttopalkkoja, eli niistä ei ole vähennetty Euroopan unionille maksettuja veroja.

⁵¹ Viime vuonna julkistettuihin pääjohtajan ja varapääjohtajan palkkoihin sisältyi palkkojen vuotuinen yleistarkistus. Johtokunnan muiden jäsenten sekä valvontaelimen puheenjohtajan ja jäsenten osalta yleistarkistus tehtiin taannehtivasti vuonna 2017.

⁵² EKP:n palveluksessa olleiden valvontaelimen jäsenten peruspalkat. Luvusta puuttuu valvontaelimen varapuheenjohtajan Sabine Lautenschlägerin peruspalkka, joka ilmoitetaan johtokunnan kohdalla.

tapaturmavakuutusmaksuja heidän edukseen yhteensä 857 476 euroa (834 668 euroa vuonna 2016).⁵³

Vuoden 2017 lopussa EKP:n palveluksessa oli erilaisin sopimuksin 3 384 henkeä⁵⁴ (joista 330 esimiestehtävissä) kokoaikaisiksi työpaikoiksi muutettuna. Työntekijöiden määrä muuttui vuonna 2017 seuraavasti:

	2017	2016
Työntekijöitä yhteensä edellisvuoden lopussa	3 171	2 871
Uudet työntekijät	726	725
Lähteneet työntekijät	(443)	(380)
Osa-aikatyöstä johtuva nettolisäys/(-vähennys)	(70)	(45)
Työntekijöitä yhteensä 31.12.	3 384	3 171
<i>31.12. lähteviä työntekijöitä</i>	<i>113</i>	<i>80</i>
Työntekijöiden määrä keskimäärin	3 254	3 007

29 Toimintakulut

Tämä yhteensä 463,2 miljoonan euron suuruinen erä (414,2 miljoonaa euroa vuonna 2016) sisältää toimitilojen vuokrat ja kunnossapidon, tietotekniikan, hyödykkeet ja kalusteet, jotka eivät ole pääoman luonteisia, asiantuntijoiden palkkiot sekä muut palvelut ja tarvikkeet. Erään kuuluvat niin ikään henkilöstön rekrytoinnista, muuttamisesta ja kouluttamisesta aiheutuneet kulut.

30 Ulkoistettu setelinvalmistus

Tähän erään sisältyvät pääasiassa euroseteleiden kuljetuskulut, jotka aiheutuvat uusien seteleiden siirtämisestä setelipainoista kansallisiin keskuspankkeihin ja seteleiden siirtämisestä kansallisesta keskuspankista toiseen vajauksien ja ylimäärien tasoittamiseksi setelivarastoissa. Näistä kustannuksista vastaa EKP.

31 Muut kulut

Vuonna 2017 tähän erään sisältyi vähennyserä, koska EKP:n eräälle valvottavalle yhteisölle määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvien maksujen perinnän onnistumista pidettiin epävarmana (ks. liitetietojen kohta 25, ”Maksukate”).

⁵³ Johtokunnan nykyisten jäsenten ja valvontaelimen jäsenten eläkejärjestelyihin liittyvä nettomäärä, joka kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi, on esitetty tarkemmin liitetietojen kohdassa 12.3, ”Sekalaiset erät”.

⁵⁴ Luku ei sisällä palkattomalla vapaalla olevia. Luvussa ovat mukana vakituisesti tai määräaikaisella tai alle vuoden työsopimuksella työskentelevät työntekijät sekä EKP:n jatko-opiskelijaohjelman osallistujat, samoin kuin äitiyslomalla tai pitkäaikaisella sairauslomalla olevat työntekijät.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

14 February 2018

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2017, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2017 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35), as amended.

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Tämä on EKP:n käänös EKP:n ulkoisen tilintarkastajan kertomuksesta. Jos kieliversioita voi tulkita eri tavoin, tilintarkastajien allekirjoittama englanninkielinen versio pätee.

Euroopan keskuspankin pääjohtaja ja EKP:n neuvosto
Frankfurt am Main

14.2.2018

Riippumattoman tilintarkastajan kertomus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Euroopan keskuspankin tilinpäätöksen. Tilinpäätös sisältää EKP:n taseen 31.12.2017, päättyneen tilikauden tuloslaskelman sekä yhteenvedon keskeisistä kirjanpitoperiaatteista ja taseen ja tuloslaskelman liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa EKP:n neuvoston vahvistamien ja Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä (EU) 2016/2247 (EKP/2016/35) ja sen muutospäätöksissä määriteltyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti oikean ja riittävän kuvan Euroopan keskuspankin taloudellisesta asemasta 31.12.2017 ja sen toiminnan tuloksesta päättyneeltä tilikaudelta.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten ISA-tilintarkastusstandardien mukaisesti. Standardien mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa "Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa". Olemme riippumattomia Euroopan keskuspankista niiden Saksassa noudatettavien (tilintarkastusalan kansainvälisen eettisten standardien lautakunnan [IESBA] tilintarkastusammattilaisille laatimien eettisten sääntöjen mukaisten) eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta, ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat Euroopan keskuspankin johtokunnan ja hallintoelinten velvollisuudet

EKP:n johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan EKP:n neuvoston vahvistamien periaatteiden mukaisesti. Nämä periaatteet on määritelty Euroopan keskuspankin tilinpäätöksestä 3.11.2016 annetussa päätöksessä (EU) 2016/2247 (EKP/2016/35) ja sen muutospäätöksissä. Johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Johtokunta vastaa siitä, että tilinpäätöstä laadittaessa noudatetaan päätöksen EKP/2016/35 (sellaisena kuin se on muutettuna) artiklan 4 mukaisesti jatkuvuusperiaatetta.

Hallintoelinten vastuulla on valvoa tilinpäätöstietojen raportointiprosessia Euroopan keskuspankissa.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan ISA-standardien mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

ISA-standardien mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon tarkastettavan yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko johdon ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä tarkastettavan yhteisön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin.
- arvioimme tilinpäätöksen (mukaan lukien liitetiedot) yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet sovellettavia riippumattomuutta koskevia eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme hallintoelinten kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Kunnioittavasti

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Selvitys voitonjaosta / tappioiden jakamisesta

Tämä selvitys ei ole osa EKP:n tilinpäätöstä vuodelta 2017.

EKPJ:n perussäännön artiklan 33 mukaan EKP:n nettovoitto siirretään seuraavalla tavalla:

- (a) EKP:n neuvoston vahvistama määrä, joka saa olla enintään 20 prosenttia nettovoitosta, siirretään yleisrahastoon enintään 100 prosenttia pääomasta vastaavaan määrään.
- (b) Jäljelle jäävä nettovoitto jaetaan EKP:n osakkaiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin.⁵⁵

Jos EKP:n tulos on tappiollinen, tappio katetaan EKP:n yleisrahastosta ja tarvittaessa EKP:n neuvoston päätöksellä EKPJ:n perussäännön artiklan 32.5 mukaisesti kyseisen tilikauden rahoitustulosta suhteessa kansallisille keskuspankeille kohdennettuun määrään ja enintään tähän määrään asti.⁵⁶

EKP:n nettovoitto vuodelta 2017 oli 1 274,7 miljoonaa euroa. EKP:n neuvoston päätöksen mukaisesti euroalueen kansallisille keskuspankeille jaettiin ennakkovoitonjakona 987,7 miljoonaa euroa 31.1.2018. EKP:n neuvosto päätti jakaa voitosta jäljellä olevat 287,0 miljoonaa euroa euroalueen kansallisten keskuspankkien kesken.

	2017 €	2016 €
Tilikauden voitto	1 274 761 507	1 193 108 250
Ennakkovoitonjako	(987 730 460)	(966 234 559)
Tilikauden voitto ennakkovoitonjaon jälkeen	287 031 047	226 873 691
Jäljelle jäävän voiton jako	(287 031 047)	(226 873 691)
Yhteensä	0	0

⁵⁵ Euroalueen ulkopuolisten maiden kansallisilla keskuspankeilla ei ole oikeutta saada osuutta EKP:n jakokelpoisista voitoista, eikä niillä myöskään ole velvollisuutta kattaa EKP:n mahdollisia tappioita.

⁵⁶ Perussäännön artiklan 32.5 mukaan kansallisten keskuspankkien rahoitustulon summa jaetaan niiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

Lyhenneluettelo

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki (Bank for International Settlements)
EBA	Euro Banking Association
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
ES-luku	riskitapahtuman keskimääräinen tappio (expected shortfall)
EU	Euroopan unioni
EVM	Euroopan vakausmekanismi
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund)
TARGET2	Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system)
VaR-luku	todennäköinen tappioluku (value at risk)
YVM	Yhteinen valvontamekanismi

© Euroopan keskuspankki, 2018

Postiosoite 60640 Frankfurt am Main, Germany
Puhelin +49 69 1344 0
Internet www.ecb.europa.eu

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

ISSN 2443-4817 (pdf)
ISBN 978-92-899-3114-4 (pdf)
DOI 10.2866/172878 (pdf)
EU:n luettelonumero QB-BS-18-001-FI-N (pdf)